

Pataki Diák

A Pataki Diákok Szövetsége hírlevele

II. évfolyam I. szám

2002. február

Hírlevelünk idei első számában beszámolunk a 2001. december 14-én nagy sikerrel lezajlott Pataki Diákok Emléknapja eseményeiről. Közzétesszük a Sárospataki Református Kollégium Alapítvány beszámolóját és a személyi jövedelemadó 1%-ának felajánlására vonatkozó felhívását, valamint helyt adunk más közérdekű közleményeknek.

Mint ismeretes, a Pataki Diákok Szövetsége Közgyűlése 2001-ben adományozta első ízben "A PADISZ tiszteletbeli tagja" kitüntető címet, az alábbi személyeknek:

Dr. Barsi Ernő hegedűművész, ny. főiskolai tanár

Dr. Benke György református lelkész, ny. gyűjteményi igazgató

Dr. Bertalan Imre amerikai magyar református esperes

Dr. Bertha Zoltán festőművész, ny. gimnáziumi tanár

Dr. Csuhaj Varjú Imre ny. főiskolai tanár

Demeter Gyula ny. gimnáziumi tanár

Dobos László Kossuth-díjas író

Fekete Gyula József Attila-díjas író

Dr. Harsányi István pszichológus, ny. gimnáziumi tanár

Kovács Bálint református lelkész, a Magyar Népfőiskolai Társaság tb. elnöke

Ködöböcz József ny. főiskolai tanár, Sárospatak díszpolgára

Dr. Kürti László református lelkész, volt püspök

Dr. Mészáros István református lelkész, püspök, egyetemi tanár

Mészöly Dezső Kossuth-díjas költő, műfordító

Dr. Eugene Osterhaven professzor, az amerikai Friends of Sárospatak vezetője

Palumby Gyula ny. gimnáziumi igazgató

John Shirley diplomata, az Amerikai Egyesült Államok volt nagykövete

Sipos István ny. gimnáziumi tanár

Dr. Stumpf István miniszter, a politikatudomány kandidátusa

Dr. Vitézy Iván a szociológiai tudomány doktora

A díszoklevelek ünnepélyes átadására 2001. december 14-én Sárospatakon, a Pataki Diákok Szövetsége Díszközgyűlésén került sor. A Művelődés Háza nagytermét zsúfolásig megtöltötték a gimnazisták, az öregdiákok, az érdeklődők. A tiszteletbeli tagok a színpadon helyezkedtek el, jelen volt Barsi Ernő, Benke György, Bertha Zoltán, Csuhaj Varjú Imre, Demeter Gyula, Dobos László, Fekete Gyula, Harsányi István, Kődöböcz József, Kürti László és Sipos István. Földrajzi távolság, egészségi ok, vagy más elfoglaltság miatt kimentette magát Bertalan Imre, Kovács Bálint, Mészáros István, Mészöly Dezső, Eugene Osterhaven, Palumbo Gyula, John Shirley, Stumpf István és Vitányi Iván. A tiszteletbeli tagokat személyenként köszöntök a nézőtér első sorában foglaltak helyet. A Sárospataki Református Kollégium Gimnázium diákjainak rövid műsora (Cs. Szabó László: Őszi napok Patakon (részlet) – elmondta Farkas Zsuzsanna 10/e; és Castrede: Trió III-IV. tétel – előadták: Kerékgyártó Orsolya 10/e, Stumpf Evelin 10/e, Komáromi Eszter 9/e.) után ünnepi beszédre, majd a díszoklevelek átadására került sor. A tiszteletbeli tagok nevében legidősebbként Harsányi István válaszolt. A program állófogadással folytatódott, ahol bemutattuk A

pataki diákvilág anekdotakincse most megjelent IV. kötetét. Ezt követően az érdeklődők átsétáltak az Iskolakertbe, a Pataki Diákság Emlékoszlopának felavatására. Az Emléknep eseményeinek megszervezésében és lebonyolításában közreműködtek a PADISZ alelnökei: Donkó József, Erdős Tamás, Laczkó Gabriella, Szabó Csaba és Szatmáriné Tóth-Pál Ildikó. Az alábbiakban közöljük az elhangzott beszédeket, köszöntéseket.

**Dr. Bolvári-Takács Gábor,
a Pataki Diákok Szövetsége
ügyvezető elnöke
ünnepi beszéde**

Kedves Pataki Diákok, Öregdiákok, Tanárok! Kedves Meghívottak, tisztelt Vendégeink! Diáktársi tisztelettel és szeretettel köszöntöm valamennyiüket az 1928-ban alakult és 1996-ban újjászerveződött Pataki Diákok Szövetsége díszközgyűlésén. Nagy tisztelettel köszöntöm mai rendezvényünk főszereplőit, a PADISZ idén megválasztott tiszteletbeli tagjait. Sárospatakon alighanem közhelynek számít az öregdiák mozgalom értékteremtő és értékközvetítő szerepéről szólni. Nemcsak azért, mert a 470 éves iskola és mai utódintézményei a magyar művelődéstörténet elválaszthatatlan részei, hanem azért is,

mert közel száz éve tapasztalhatjuk, hogy az öregdiák mozgalom fejlettsége és aktivitása fontos fokmérője az iskola társadalmi hatásmechanizmusának. Az az emberöltőkön átívelő hagyományrendszer, amelynek keretében az egymást követő diákgenerációk kapcsolatot tartanak egymással, Sárospatak számára konkrét fejlesztéseket ugyanúgy eredményezett, mint pénzben mérhető erkölcsi értékeket. A "pataki szellem" gondolata köszön vissza itt is. Amikor megpróbáljuk megfejteni ennek titkát, valami olyasféle helyzet áll elő, mint amelyet Einstein érezhetett, amikor hozzálátott a világegyetem tömegének kiszámításához – jóllehet tudta, hogy a világegyetem végtelen. Maradjunk hát mi is a tényeknél. Elsőként talán annál az éppén 70 évvel ezelőtti eseménynél, amely az akkori Pataki Diákok Országos Szövetsége díszközgyűléseként lett része az iskolatörténetnek, s amelynek időpontja nem véletlen: 1931 őszén a Református Kollégium fennállásának 400. évfordulóját köszöntötték Sárospatakon. A PADOSZ három évvel korábbi megalakulása pontos időzítéssel alapult: az iskola számított volt növendékeinek anyagi, szellemi és erkölcsi támogatására, s ebben nem is csalódott. A harmincas évek elejére a Kollégium Angol Internátus-

sal, iskolai ösztöndíjakkal, kiadványokkal, emléktáblákkal, iskola-kerti szobrokkal gyarapodott, s az ígéretesnek induló folyamatot csak a gazdasági világválság törte meg. Nem célunk a historizálás. Csupán azért bocsátottuk mindezt előre, hogy felhívjuk a figyelmet egy olyan tényezőre, amely Magyarországon csak kevés városnak adatik meg: hogy ti. nemcsak az iskolának, de az öregdiák mozgalomnak is gazdag hagyományai vannak. A Pataki Diákság Emléknapjának ötlete e hagyományrendszerből fakad. Olyan rendezvénynek szánjuk ezt, amelyen a végzettek látják vendégül iskolájukat, amelynek révén lehetőség nyílik a párhuzamosan futó szabad energiák összekapcsolására, s ahol generációk találkozhatnak kötetlenül, pusztán egyetlen kapcsolatra építve: valamennyien diákok voltak Patakon: gimnazisták, tanítóképzősök, teológusok. Az értékközvetítés mellett a mai nap értékkeremtést is szolgál. Örömmel tesszük közzé a pataki diákvilág anekdotakincse következő kötetét, és szeretettel várunk mindenkit délután az iskolakertbe, a Pataki Diákság Emlékoszlopának felavatására. Egy eszme, egy mozgalom, egy szervezet számára a hagyományteremtés elképzelhetetlen személyes példák felvállalása nélkül. A PADISZ ezért hozta létre ismét a

tiszteletbeli tagság intézményét. A két világháború között írók, művészek, tudósok, politikusok, egyházi és világi személyiségek alkották a tiszteletbeli tagok körét, közülük többen nem is voltak pataki diákok, de az iskoláért, a városért sokat tettek. A tiszteletbeli tagság kapcsán ma a PADISZ alapszabályában a következők olvashatók: a szövetség tiszteletbeli tagja lehet az, aki pataki tanárként alkotó módon jelentősen hozzájárult a pataki nevelésügy sikereihez, vagy pataki diákként életútja során kimagaslóan eredményes tudományos, művészi vagy közéleti tevékenységet végzett, s ezzel öregbítette volt iskolája hírnevét, vagy a pataki iskolák, a város, a régió fejlesztéséért eredményesen tevékenykedett. A tiszteletbeli tagok száma a 25 főt nem haladhatja meg. A tagszervezetek és tagintézmények vezetőinek bevonásával, több hónapon át tartó egyeztetési és jelölési eljárás után a szövetség közgyűlése 2001. június 23-án 20 tiszteletbeli tagot választott meg, 45 fős jelöltlistáról, titkos szavazással. Engedjék meg, hogy ünnepi beszédem befejeztével most átadjam a helyet az ő köszöntésüknek! Az abc-sorrend szerinti köszöntésekre (laudációkra) személyenként más-más laudálót kértünk föl, akiknek személye az érintett tiszteletbeli tag számára is

meglepetés. A köszöntés elhangzása után adjuk át a díszoklevelet és az ajándékokat.

A Pataki Diákok Szövetsége tiszteletbeli tagjainak köszöntései

Dr. Barsi Ernő köszöntése

Elmondta dr. Balácsi Károly főiskolai docens, a Sárospataki Népfőiskolai Egyesület alelnöke

Szeretettel és barátsággal köszöntöm Kedves Mindannyiótokat a pataki diákok nagy családjában! Megboldogult műzsafi koromban - a múlt század hatvanas éveiben - itt hallottam először, hogy az Egyesült Nemzetek Szervezete után közvetlenül a pataki diákok világszervezete következik: népszerűségben, jelentőségben, fontosságban. Akkor azonnal elhittem, de ma már pontosan tudom, hogy a sorrendiség valójában fordított. Mi vagyunk a legnagyobb és főként a legbensőségesebb nagycsalád a naprendszer harmadik bolygóján. Már hogy ne lennénk azok, amikor olyan kiválóságok tartoznak közénk, mint a valamennyiünk által nagyra becsült, szeretve tisztelt Barsi Ernő tanár úr. A hegedűművész, a neves folklorista, a nyugdíjas főis-

kola tanár, a tájhaza kiapadhatatlan hűségű szerelmese. Sorsa, személyes életútja által érintett a huszadik század vérzivataros magyar történelmében. A kiheverhetetlen és feldolgozhatatlan trianoni összeomlás idején született, ifjúsága virágjában élte meg a második világháborút. A diktatúra vasabroncsában érlelődött művésszé, edződött férfvé, amikor a kultúra goromba csöszrei a szellem napvilágát roppantották az alkotó emberre. Ám bőséges hitet, áldást, elmélyült tudást kapott útravalóul a pataki iskolából. Minden maradandó élmény gyökere itt keresendő. A hazaszereteté, a barátságé, a szerelemé, az édes népdalé, a klasszikus muzsikáé. Tanuló éveinek kései szakaszában hegedőművész diplomát szerzett a megszagattott haza lázas fővárosában. Szolgálatba állása kezdetétől élete a munka evangéliuma volt. Tanult, tanított, gyűjtött, műveket szerzett, tudományos munkákat írt, s újra csak tanított, élete példájával nevelt főiskolán, vidéki kollégiumokban, nép főiskolákon. A hét határon innen és azon túl. Mindezek mellett nekem van még egy teljesen privát okom is becsülni Ernő bácsit. A közeli Sára nevű, Bodrog-parti falucskában van egy kis három osztatú parasztházam, amit úgyszólván levelező úton gondozok, tartok rendben, úgy ahogy. A helybéli szomszédok per-

sze sűrűn vetnek rám megrovó pillantásokat ottjártamkor, mivel kevesellik kerti buzgólkodásaimat. Ám azonnal kisimultak a homlokráncok, helyükre futottak a szemöldök ívek, mikor megtudták, hogy jó ismerősömnek, atyai barátomnak tekinthetem azt az Ernő bácsit, aki annyi gyönyörű népdalt gyűjtött tőlük nótás-dalos fiatalságuk idején. Megnőtt a becsületem pusztán attól, hogy megszoríthattam a kezét a mindig mosolygós Mesternek. Engedd meg ezért Ernő bátyám, hogy most ismét kezet szorítsak Veled, s nagyon sok dolgos, munkás esztendőt kívánjak, valamennyiünk nevében. Az Isten tartson meg Téged sokáig, jó egészségben!

(Barsi Ernő 1920-ban Sályban született. Gimnáziumi tanulmányait Sárospatakon végezte. További tanulmányok: Zeneművészeti Főiskola, hegedű 1942-44, hegedűtanárképző 1944-46. 1947-59 között a győri Áll. Zenekonzervatórium, 1959-82 között a győri Felsőfokú Tanítóképző Főiskola hegedűtanára. Fontos műve a Szabó Ernővel közösen írt A pataki kollégium zenekronikája. Számos egyéb könyvet írt néprajzi, népzenei témakörökben. A pataki nép főiskolai találkozók rendszeres résztvevője. Számos állami és szakmai kitüntetés birtokosa.)

Dr. Benke György köszöntése
Elmondta dr. Dienes Dénes egyetemi tanár, a Sárospataki Református Teológiai Akadémia tsz. professzora, a Tudományos Gyűjtemények igazgatója

A Borsod megyei Hejőpapi községben született 1931. november 8-án, ahol édesapja, Benke József, református lelkipásztor volt. Felmenői között és szélesebb rokonságában számosan munkálkodtak az Úr szőlőskertjében, a Magyar Református Egyházban. Lelkipásztor volt többek között nagyapja, Benke István Hernádszentandráson, dédapja, Benke György pedig lévita tanító Miglécen, ha csak az apai vonalon tekintünk vissza 150 évet. Elemi iskoláit szülőfalujában végezte, majd az ősök által jól kitaposott úton Patakra érkezett a gimnáziumba, ahol 1950-ben érettségizett. Otthonról evangéliumi kegyességet hozott magával. Édesapja a hűséges lelkipásztori munka mellett kiemelkedő munkatársa volt a református szeretetszolgálatnak, árvaházak sorát hozva létre. A család kegyességében a puritán szigorúság ötvöződött az evangéliumi pietizmussal. Patak nemesítette, csiszolta Benke György otthonról hozott kegyességét, erősítette a református egyház iránti elkötelezettségét és felvértezte őt korszerű művelt-

séggel. Azt sem tartjuk egészen mellékesnek, hogy a gimnázium egyik legkiválóbb tornásza volt. Teológiai tanulmányait is az ősi Alma Materben kezdte. A Teológiai Akadémiának azokra az évekre minden idők egyik legkitűnőbb tanári kara formálódott ki. Itt egy esztendőt töltött. Benke György ugyan maradt volna tovább is, de a Református Konvent elnöksége, engedve a diktatórikus or-szág-vezetés kívánságának, a Tiszáninzeni Egyházkerület törvényesen kinyilvánított akarata ellenére bezáratta a pataki lelkészképző intézményt. Így tanulmányait Benke György is kénytelen volt Debrecenben folytatni, ahol 1955-ben tette le az első, majd egy év múlva a második lelkészképzés vizsgát. Megadatot számára, hogy 1957/58-ban egy esztendőt tölthetett Glasgow-ban, a Trinity College-ban, az egyetem teológiai fakultásán. Segédlelkézi szolgálatot Csengerben (1955-56) és Sárospatakon (1956-1964) végzett. Lelkipásztor volt Sajóvelezden (1964-1972), Mezőkövesden (1972-1983) és a Miskolc-Tetemvári Egyházközségben (1986-1996). Igazgatta Sárospatakon a Tudományos Gyűjteményeket 1983-1986 között. A kapuit 1991-ben újra megnyitó pataki Teológiai Akadémiának tanára lett 1996-ban, itt dékáni és kollégiumi közigazga-

tói tisztelet is hordozott. Ebből a szolgálatból vonult nyugalomba 1999-ben. Miskolc-Tetemvár-i lelkipásztorkodása idején, 1990-1996 között a Tiszáninneri Református Egyházkerület főjegyzője, azaz püspökhelyettese volt. Benke György felesége, Király Ildikó is lelkipásztori családban nevelkedett. Házasságukat Isten öt gyermekkel áldotta meg: György 1962-ben, Boglárka 1963-ban, Gabriella 1966-ban, Ádám 1968-ban, Ildikó 1969-ben született. Benke György munkásságát elismerve, a floridai (USA) Lakeland Teológiai Szemináriuma honoris causa doktori kitüntetésben részesítette 1996-ban. A bibliai tudományokat kiemelkedő színvonalon művelte, különösen is az újszövetségi írásmagyarozatát. A Szentírás több könyvének egzisztenciális megalapozottságú gyülekezeti magyarozatát készítette el. Az Úri Imádság magyarozatát a Tetemvári Egyházközség adta ki 1996-ban, Zsoltárprédikációi Sárospatakon jelentek meg a 2000. esztendőben. Egyháztörténeti munkássága is igen figyelemre méltó, amit a vizsolyi református templomról írt munkája és a hittankönyv-sorozatban megjelent könyvei egyaránt fémjelznek. Tudományos munkásságában fontos helyet foglal el Kálvin János reformátori életművének a kutatása is. Kálvin társadalmi eti-

kája című műve 1986-ban látott napvilágot. Benke György példaadó hűséggel szolgált és szolgál ma is Isten Magyar Izraelében, a Magyarországi Református Anyaszentegyházban, művelte és műveli a szent tudományt, méltán mondhatjuk tehát a klasszikus kifejezéssel élve, hogy "tiszteletes és tudós prédikátor".

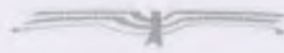
Dr. Bertalan Imre köszöntése
Elmondta dr. Tukacs Béla, a Sárospataki Református Kollégium Alapítvány Felügyelő Bizottsága elnöke

Mélyen tisztelt ünnepi közönség, Kedves Diáktársak! Ismeretségem dr. Bertalan Imre nagytiszteletű úrral 71 évvel ezelőtt a hajdúböszörményi kálvineumban kezdődött. Ő harmadikos volt mikor én az első kezdetem. A Kálvineumban három derék Bertalan árva fiú nevelkedett. Imre a legfiatalabb kitűnő tanuló, kiemelkedő képességű énekkari tag, cserkész és igen gólképes futballista volt. 16-17 évesen már csatárkodott a városi felnőtt csapatban. Hetedik gimnazista voltam, amikor Patakon újra találkoztunk, a teológián készült Isten és a magyar nép szolgálatára. A talentumokkal gazdagon megáldott golyó hamarosan a pataki diáktársadalom

ismert tagja lett. Az internátusi felügyelő fiatal teológus tanulmányai mellett a regős csoport tagjaként szolgálta zenei nyelvünk, a magyar népdal ügyét mind a Kollégiumban, mind a vidék városaiban, falvaiban. 1940-ben Kollégiumunk 334. szeniora lett, 1941-től ösztöndíjas Baselben, Genfben, Halléban, Zürichben. A háború befejezését követő nehéz időkben meghívást kapott Amerikába az egy legnépesebb magyar református gyülekezetbe, ahol nemsokára vezető lelkésszé választották. Gyülekezetében a kálvineumi és a pataki szellemet megőrizve, megtartva 35 évig szolgált. E mellett tanított a prinectoni teológián. Hosszú évek alatt szerzett érdemeire tekintettel megválasztották a washingtoni székhelyű Amerikai Magyar Református Egyesület országos elnökévé. Ezt a tisztséget 12 évig viselte. Közben az Amerikai Magyar Református Egyház esperesévé választották. Tagja később, tiszteletbeli elnöke az Amerikai Magyar Szövetségnek. Szuggesztív személyiségére felfigyelt az amerikai politikai elit is. Carter elnök bevette tanácsadói testületébe és e minőségében az elnök kíséretében részt vett a világformáló jelentőségű helsinki értekezleten. A nyolcvanas években a szabadulás reményét tápláló, helytállásra biztató vásár-

napi prédikációit hallgattuk a Szabad-Európa Rádióban. A változások idején részt vett a Friends of Sárospatak társaság alapításában és sikeresen ösztönözte Kollégiumunk részére jelentős összegű támogatók küldését. Megalakulása után a Sárospataki Református Kollégium Alapítvány részére több, mint 20.000,-\$-t gyűjtött és saját maga 11.000,-\$-t adományozott. Életutunk ekkor találkozott harmadszor és éledt fel közöttünk a meleg barátság. Kollégiumunk iránti hűsége és az újra indítás során szerzett érdemei elismerésül Kollégiumunk Igazgató Tanácsa tiszteletbeli tagjává választotta. Díszdoktorrá avatta az amerikai Hope College és a Debreceni Református Hittudományi Egyetem. Népünk ügyét önzetlenül szolgáló életművével pedig magas kormány kitüntetésre érdemesült. De kiemelkedő személyiségét becsüli diáktársadalmunk is. 1996-ban az újjáalakuláskor a Pataki Diákok Szövetsége tiszteletbeli alelnökévé választotta. Most pedig a jelen ünnepi ülésen a pataki diákok emléknapiján ismételtel tisztelettel hajtunk fejet előtte. Mindannyiunk nevében kívánok dr. Bertalan Imrénnek tiszteletbeli PADISZ tagunknak további sikeres életutat, jó erőt és egészséget.

Dr. Bertha Zoltán köszöntése
*Elmondta Fehér József, a sátor-
aljaújhelyi Kazinczy Múzeum*
igazgatója, a Kazinczy Ferenc
Társaság elnöke

Dr. Bertha Zoltán tanár és festőművész azok közé a nagy személyiségek közé tartozik, akik más tájon születtek ugyan, de végérvényesen és visszavonhatatlanul patakivá váltak, akik napjainkig biztosítják a pataki szellemiség jogfolytonosságát. 1914-ben született Poroszlón. A mezőtúri gimnáziumban tanult, majd elvégezte a pataki református teológiát. Ezt követően két évet töltött lelkészként Amerikában, az ottani magyar gyülekezetekben szolgált. Hazajövele után a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemen magyar-angol-latin szakos diplomát szerzett, és magyar irodalomból doktorált. Évtizedeken keresztül a pataki gimnázium meghatározó jelentőségű tanára volt. Emberi alakjára – személyes tapasztalataim szerint is – felsorolhatók a patakinak mondható erények: az önmagához és másokhoz való szigor és szigorúság, mely az igényesség, következetesség, a jellembeli egyenesség és emberi méltóság fogalmait ötvözi egybe. Másodikként a puritánság,

mely nála egy mély népiségből hozott egyszerűséget és tisztaságot jelent. Harmadikként a műveltség, az Ő esetében egy klasszikus kultúrán alapozódott humán műveltség. A negyedik erény, a magyarságnak, fajtájának szolgálata képzőművészeti tevékenységében nyilvánul meg a legérzékletesebben. Elsősorban azzal, hogy megteremtette sajátosan egyéni jelképrendszerét, mellyel a magyarság ősi történelmi múltját, gyökereit kutatja, sorskérdéseket vet fel, a képzőművészet formanyelvén Adyra emlékeztető feltő-óvó-gyötrődő-aggódóbizakodó gondolatisággal. Csodaszarvas-mitológiájával, Erdélyre emlékeztető nap-hold szimbólumaival, életfa-ábrázolásaival, tulipánmotívumaival mélyről jövő üzeneteket képes közvetíteni. Munkáin, festményein mindig ott van Sáros-patak: a kollégiummal, iskolakertjével, az angol internátussal, a Rákóczi várral, a Bodrog-parttal, a minden évszakban csodálatos hegyaljai tájjal. Dr. Bertha Zoltánnak, a pataki klasszikus tanáregyéniségek közöttünk élő alakjának szíves köszöntésünket tolmácsoljuk.

Dr. Csuhaj Varjú Imre köszöntése

*Elmondta dr. Fehér Erzsébet, a
neveléstudomány kandidátusa, a
Comenius Tanítóképző Főiskolai
Kar főiskolai tanára*

Dr. Csuhaj Varjú Imre 1921-ben született a Heves megyei Bekölcén. Az elemi iskoláit szülőfalujában, a középiskolát Ózdon, az egyetemet Debrecenben végezte. 1953-tól a sárospataki középfokú tanítóképző magyar-történelem szakos tanára. Ama kevés pedagógusok egyike, aki életének egész munkaidejét egyetlen helyen töltötte el. A tanítóképző főiskolává alakulása óta tanszékvezető főiskolai tanár. Közben, 1967-ben magyar irodalomból doktorátust szerzett. Anyaintézetéből négy évtized elteltével ment nyugdíjba. Szaktárgyát oktatva fiatal generációk hosszú sorának tanította a magyar-nyelv és irodalom, - főként az ifjúsági- és gyermekirodalom szépségeit és értékeit; szívvel-lélekkel, egész egyéniségével arra buzdítva a jövő tanítóit, hogy – a sárospataki Alma Mater sok évszázados hagyományait követve – tanítványaikba is beleplántálják az anyanyelv hűséges szeretetét, ápolását, pontos és szép használatát. Mindnyájan úgy ismertük meg őt, mint hivatását mélységesen szerető, tanártársaival kollegális

kapcsolatot tartó, határozott tanár-egyéniséget, aki növendékeit mindig kellő pedagógiai önállóságra készítette, s akit ezért tanítványainak egymás után sorjázó évjáratai tisztelettel és szeretettel vettek, vesznek körül. Aktív közreműködője volt a pataki képző közéletnek, a hazai országos tanítóképzésnek pedig évtizedeken át megbecsült tanár-egyénisége, akinek érdemeit az illetékesek számos kitüntetéssel ismerték el.

Demeter Gyula köszöntése

Elmondta dr. Lénárt Attila, az irodalomtudomány kandidátusa, a Sárospataki Református Kollégium Gimnáziumának igazgatója

Demeter Gyula 1919. október 12-én született Sajókeresztúron. Az elemi iskola 4. osztályának elvégzése után, mint sokan mások, Sárospatakra jött gimnáziumba 1930-ban. Itt folytatta teológiai tanulmányait és szerzett lelkészi képesítést 1942-ben. A debreceni gr. Tisza István Tudományegyetem Bölcsészstudományi Karán kapott magyar-latin szakos tanári oklevelet 1944-ben. 1945 elején – a háborús lelkészhiány következtében – Enyedy Andor püspök kihelyezte őt Sajóvamosra a lelkipásztori munka elvégzésére, 1945 szeptembere pedig tanári pályájának kezdetét

jelentette a sárospataki református gimnáziumban. Magyar, latint és vallást tanított. A Kisinternátus felügyelő tanára volt, és mint aki maga is faluról jött, nagyon közel tudott kerülni diákjaihoz, fiatal tanár létére is atyai szeretettel tudott gondoskodni az itt lakó, elsősorban faluról bekerült kis és nagy diákokról. Tanárelnöke volt a hitélet erősítésén és a református keresztyén szemlélet erősítésén munkálkodó I. Rákóczi György Egyesületnek, s cserkészparancsokként is jelentős munkát végzett mint a 134. sz. Hegyaljai Erő Cserkészcsapat egyik parancsnoka. Az iskola államosítása után mint paptanárnak és az ifjúság lelki nevelésében jelentős munkát végző keresztyén személyiségnek nem volt kívánatos a munkálkodása Patakon. Miskolcra került, a volt ungvári "bujdosó gimnázium"-hoz, amit akkor Kilián Gimnáziumnak hívtak, most pedig Diósgyőri Gimnázium. Kezdetől fogva megbecsülték munkáját és értékelték nevelői személyiségét. Ott nyereségesnek tartották az ő odakerülését. Onnan ment nyugdíjba, de mindmáig mint óradó latint tanít a gimnáziumban. Öröme és a pataki Református Kollégium öröme az újra megnyílt teológián évek óta latint tanít, így újra pataki tanárként is tevékenykedik.

Dobos László köszöntése *Elmondta dr. Komáromy Sándor, a Comenius Tanítóképző Főiskolai Kar főiskolai tanára*

A mindannyiunk által jól ismert író és közéleti személyiség, Dobos László, Királyhelmeccen született 1930-ban. Tanulmányait a pataki Tanítóképzőben, majd a pozsonyi Tanárképző Főiskola magyar-történelempolgári nevelés szakán végezte, itt diplomázott 1956-ban. 1956-58 között ugyanott tanársegéd, 1958-68 között a pozsonyi Irodalmi Szemle alapító főszerkesztője. 1968-ban elnökévé választotta a Csehszlovákiai Magyar Dolgozók Kulturális Szövetsége, a Csemadok, e posztot két évig töltötte be. 1969-70-ben a szlovák kormányban tárca nélküli nemzetiségi miniszteri, országgyűlési képviselő volt. 1970-72 között és 1989 óta a Madách Kiadó igazgatója, 1972-89 között a kiadóban részlegvezető. Számomra azonban Dobos László elsősorban a magyarsággért tenni akaró felvidéki író, irodalmárt jelenti, aki kötetiben, cikkeiben, esszéiben megfogalmazta sorskérdéseinket, tennivalóinkat. Szülőföldjéről, a Bodroghözről, és pataki kötődéséről gyönyörűen vall a Gondok könyvében. Irodalmi munkásságát 1994-ben a magyar kormányzat Kossuth-díjjal ismerte el. Életútjához további sikereket kívánunk!

Fekete Gyula köszöntése
*Elmondta Dobay Béla, az Árpád
Vezér Gimnázium tanára*

Kedves Barátaim! Szeretett Öregdiák Társak! Gesztusértékűnek tartom, hogy én kaptam a felkérést: ez alkalommal legyenek a Mezőkövesden 1922-ben született Fekete Gyula laudátora. Megtisztelő számomra, hogy nekem jutott a nemes feladat: méltatni egy érdemdús volt pataki diákot, aki nemcsak az ősi református kollégiumban eltöltött 8 év alatt kötődött Sárospatakhoz, hanem azután is hűséges fia maradt a Bodrog-parti Athénak. Kitüntető dolog, hogy laudációként – tiszteletbeli taggá váló fogadása napján – a Pataki Diákok Szövetsége nevében én mondhatom el a budapesti József Nádor Műszaki és Közgazdaságtudományi Egyetem egykori hallgatójáról, a problémaérzékeny lapszerkesztőről és publicistáról, a bátor személyiségről, az érett József Attila- és SZOT-díjas irodalmi tehetségről, Fekete Gyuláról mindazt, amit a szívem diktál. Fekete Gyula létezéséről először családi körben szereztem tudomást. Rokonaim beszéltek előttem, a kisfiú előtt arról, hogy az 1945-ös földreform végrehajtását Borsod megyében – miniszteri biztosként – ő, az 1942-ben városunkban érettségizett fiú

irányította. Az, hogy Fekete Gyula ír is, sokáig csak a Kezemben van már az úti levelem kezdetű népszerű ballagási dal 2. és 3. versszaka éneklésekor jutott eszembe. Tudniillik gimnáziumi osztályfőnököm említette egyszer: úgy rémlik neki, a maturandus 1942-ben “költötte” őket, néhány héttel Veres Péternek a kollégiumban tett tavaszi látogatása után. (A visszaemlékezések szerint a földmunkás társadalom balmazújvárosi szószólója, “Péter bácsi” az imateremben Parasztság és magyar jelleg címmel tartott gondolatébresztő előadást.) Fekete Gyula neve csak évekkel később, igazában akkor kezdte az író, a vérbeli epikust jelenteni nekem, amikor – már a Rákóczi Gimnázium tanáraként – három regényét, Az orvos halálát, az Első csókot és a Bodrog-parti szerelmeinket elolvastam. Ezek hatására ráirányult a figyelmem egész pályafutására, sokrétű tevékenységére, tematikailag és műfajilag rendkívül gazdag irodalmi munkásságára. Idők múltán személyesen is megismertem. 1981-ben, a kollégium fennállásának 450. évfordulója tiszteletére szervezett augusztus 29-ei ünnepség műsorába beillesztettem Örök szeptember című novellájának felolvasását. A zsúfolásig megtelt díszteremben – a korábbi imateremben – a szerző is jelen volt. Minden bi-

zonnal nosztalgia fogta el, amikor a gimnazista Farkas Zsolt, művének tolmácsolója felidézte életének egy írásba foglalt pataki epizódját. 1997-ben pedig – egy másodmaggammal összcállított program értelmében – meghívást kapott a helybeli kereszténydemokraták december 17-ei rendezvényére. Ennek keretében élénk érdeklődés közepette tartotta meg Első számú közügy című előadását, mely a magyarság létszámának tragikus csökkenéséről szólt. Fekete Gyula emberi tartása póztalan és gerinces. Mértékadó és öntudatos. Írói modora közvetlen és természetes. Egyenes és nyílt. Politikai arculata kendőzetlen és bizalomébresztő. Jellegzetes és határozott. Szociális érzékenysége hiteles és igaz. Lelki és erkölcsi minőség. Közéleti szerepvállalása férfias: szakadatlan helytállás, szellemi honvédelem. Fekete Gyula tekintélyes, népben és nemzetben gondolkodó alakja a magyar értelmiségi elitnek. Tág látókörű, rendkívül képzett; minden iránt érdeklődő. A világot és a hazai valóságot a maga bonyolultságában szemléli: lát és láttat, kérdez és felel, érvel és cáfol, elutasít és befogad, figyelmeztet és védelmez – mikor mit tart időszerűnek és szükségesnek. Korunk kihívásaival tisztában van; az igazi magyar író felelősségével is. Sokat dolgozik.

Egyszer vers, másszor novella fogan meg alkotóműhelyében. Hol regénynek, hol drámának ad életet. Egyszer monográfiát, másszor esszét vet papírra. Hol naplóval, hol aforizmákkal “rukkol ki”. Egyszer vita-, másszor vádirat kerül ki a keze alól. Hol publicisztikai, hol rádiós szövegeket ír stb. Termékeny szerző. Köteteinek száma megközelíti a félszázat. Művei a tartalom és forma összhangjának szép példái. Igényes és ízléses mestere a tollnak. Távol állnak tőle a mulékony irodalmi divatok, a destruktív “másságok”, a hatalomfüggő érdekek, a gyökértelen ideológiák. Közel állnak hozzá a maradandó értékek: a hit, a becsület, a haza, a család, a szerelem, a barátság, az emberség, a nép és a nemzet. Fekete Gyula Sárospatak, az ősi kollégium és – határainkon belül és kívül – valamennyi honfitársunk egyik büszkesége. A magyar sorskérdések elkötelezett napirenden tartója... Isten éltesse sokáig!

Dr. Harsányi István köszöntése

Elmondta dr. Földy Ferenc, a Comenius Tanítóképző Főiskolai Kar főiskolai tanára, a Magyar Comenius Társaság alelnöke

Tisztelt Pataki Diákok! Kedves Ünneplők! Szeretettel köszöntöm

a Pataki Diákok Szövetségének valamennyi tiszteletbeli tagját! Öröm számomra, hogy az ünnepelek közül dr. Harsányi István pszichológust, nyugalmazott tudományos kutatót méltathatom. A kitüntetettek "legje" Harsányi tanár úr. Ő a Pataki Diákok Szövetségének legidősebb tiszteletbeli tagja. 1908-ban született, neves teológus professzor családban nevelkedett városunkban. Gimnáziumi tanulmányait Sárospatakon végezte a legrégebben valamennyiünk közül, 1926-ban. Tanári oklevelet és doktorátust 1930-ban szerzett a budapesti Tudomány Egyetemen. A sárospataki gimnázium szeretett és tekintélyes tanára volt 1933-tól 1945-ig. A nevéhez fűződik a sárospataki tehetségmentő mozgalom megszervezése és beindítása. Erről szóló műveit ma is hasznosítják országszerte. Dolgozott a Vallás- és Közoktatási Minisztériumban (1945-46), valamint a Magyar Népi Művelődési Intézet igazgatójaként Budapesten 1946-48 között. A Magyar Tudományos Akadémián 1948-tól 1969-ig dolgozott, ahol a Pszichológiai Intézet tudományos munkatársa, kutatója volt. Főleg neveléslélektannal és az ifjú kor pszichológiai kérdéseivel foglalkozott. A tanulók és a pedagógusok személyiségéről, személyiségének megismeréséről írt műveit ma is

használjuk, kiválóan alkalmasak a pedagógus jelöltek képzésére. A nevéhez fűződik a Sárospataki Diákok Baráti Körének a megszervezése 1960-ban, melynek évtizedeken át vezetője volt. Jelenleg az Egyesületté vált Baráti Kör örökös tiszteletbeli elnöke. Meghatározó szerepe volt a Népfiiskolai Mozgalom újjászervezésében is. Munkásságának elismeréseként Apáczai Csere János-díjat kapott és kitüntették a Magyar Köztársasági Arany Érdemkereszttel. A Sárospataki Diákok Budapesti Baráti Köre az 1980-as években kétszer hívta meg bemutatkozó látogatásra iskolánkat, a Comenius tanítóképző Főiskolát. Nagy élmény volt találkozni a sok neves, öreg pataki diákkal. Nekem különösen kedves volt a második találkozásunk (1987), amikor "Sárospataktól az Országházig" címmel tartottam beszámolót. A nagy pszichológus Pista bácsi az előadás után ezt mondta nekem: Feri, a te sorsodat nem e földről irányítják." Akkor is megköszöntem és most is köszönöm, mert észrevette, hogy amit mondok, én azt hiszem is. A Te szép és tartalmas életed is az Isten kezében van. Azt kívánom, hogy tartson meg még nagyon sokáig erőben, egészségben mindannyiunk örömére.

Kovács Bálint köszöntése
Elmondta Stóka György, a Comenius Tanítóképző Főiskolai Kar tszv. főiskolai docense, a Sárospataki Népfőiskolai Egyesület elnöke

Tisztelt Diszközgyűlés! Kovács Bálint református lelkész 1910-ben született Iváncsán. Budapesten a Lónyai Gimnáziumban, majd a Budapesti Református Theológiai Akadémián végzett. Két hónapot töltött cserediákként Sárospatakon, ekkor ismerkedett meg Szabó Zoltánnal, Újszászy Kálmánnal; ösztöndíjas volt Halléban és Marburgban; 1937-től a Keresztyén Ifjúsági Egyesület országos titkári feladatait látta el, e minőségében 1937-41 között valamennyi sárospataki népfőiskolai tanfolyamon részt vett; 1942-59 között kecskeméti lelkész, a helyi népfőiskola megindítója; ezt követően Budapesten, a Józsefvárosban lelkész 1980-ig; a népfőiskolai mozgalom újraéledésének egyik elindítója; 1988-tól a Magyar Népfőiskolai Társaság elnökségi tagja, 1994-97 között elnöke, azóta tiszteletbeli elnöke; számos népfőiskolai publikáció szerzője, ezek közül talán a "Protestáns népfőiskolai mozgalom Magyarországon 1936-1948" című

kötete a legjelentősebb. Kedves Bálint Bácsi! A Sárospataki Népfőiskolai Egyesület jelenlegi elnökéként tisztelettel üzenem, hogy a több mint egy évtizede újraindított népfőiskolai mozgalom Sárospatakon is tovább él; 12 éve minden nyáron itthoni és határainkon túlról érkezett, lelkes hallgatók töltik meg a Sárospataki Nyári Népfőiskola padjait, hogy ugyanolyan lelkes tanáraiktól hasznos ismereteket szerezzenek; 12 éve minden nyári tábor kezdetén elzarándokolunk az Újszászy-kertbe, hogy az öreg diófa köré gyülekezve megérezzünk valamit a múlt üzenetéből; jelentem, hogy az öreg diófa lombkoronája bizony évről-évre kevesebb levelet számlál, a nagy idők tanújának árnyéka egyre fogyatkozik, de egyesületünk jelenlegi székházának kertjében már szépen sarjad egy ifjú diófa, amit azért ültettünk, hogy unokáinknak is legyen hol felidézniük a régmúlt és az idővel múlttá öregedő jelenkor emlékeit, eleink bátorságából, hitéből erőt merítve a jövő formálásához. Egyesületünk valamennyi tagja nevében e helyről nagy tisztelettel és szeretettel köszöntöm Bálint Bácsit! Kívánok Neki erőt, jó egészséget még számos éven át!

Ködöböcz József köszöntése
*Elmondta dr. Hegedűs László, a
neveléstudomány kandidátusa, a
Comenius Tanítóképző Főiskolai
Kar főiskolai tanára, kari főigaz-
gató*

A sárospataki iskolatörténet 470 éves múltja az ez idő alatt itt tanítók pedagógiai munkássága nemcsak a hosszú múltat és annak eredményeit emeli ki, de arra is utal, hogy az elkövetkezendő időszak oktató-nevelő munkája számára is meghatározó ez az örökség. Kiemelkedő történelmi személyiségek, művészek, tudósok és politikusok nevelkedtek a sárospataki iskolák, kollégiumok tereiben. Az iskolák számos alkalommal bizonyították, hogy a jó eredmények alapja a pedagógus, a tanár személye, tudása, példamutatása. A pataki tanítóképzés évszázados múltja a magyar tanítóképzés egy sajátos arculatát adja, itt Északkelet Magyarország, ahol a tanítóképzés egyik kiváló alakja, Ködöböcz József ny. főiskolai tanár él, dolgozik, alkot. Munkájával, életútjával példaként szolgál, hiszen fiatal éveitől kezdődően Sárospatakon tevékenykedik, s aktivitását, közéleti munkáját a nyugdíjas évek még tovább erősítik. Elnöke a Magyar Comenius Társaságnak. Számos könyve és kiadványa segíti és erő-

síti a pedagógusképzést, a szakemberek tudásgyarapodását. A város díszpolgáraként törekszik azt a szellemiséget továbbítani, mely a tudás átadásának erősségét hirdeti. Tanítványainak száma több ezer, s ha arra gondolunk, hogy a tanítványai hány gyermeket tanítottak az eltelt évtizedek során, akkor ez a szám ma már több tízezer. Ennyi ember, ennyi család ismeri az ő munkáját, az ő tanításának kisugárzását. Neveléstörténeti, iskola-történeti, módszertani munkái jól használhatók napjainkban, mind a tanítványok, mind a szakemberek számára. Életútja, hite jó például szolgál mindnyájunk számára, hiszen szakmaszeretete, sugárzó embertisztelete hat ránk, s magával ragad. Bár soha nem pályázott babérokra, mégis e babérok megteremték, s tisztelettel övezik.

(Ködöböcz József 1913-ban született Vámosatyán. Sárospatakon teológiai akadémiát végzett 1936-ban, majd Szegeden szerzett polgári iskolai és tanítóképző-intézeti tanári oklevelet. Közben Halléban ösztöndíjas, illetve egy évig az Angol Internátus felügyelő tanára. 1942-80 között a pataki tanítóképző tanára, 1955-59 tanulmányi vezető, 1959-76 igazgatóhelyettes, 1976-80 főigazgató-helyettes, főiskolai tanár. 1983-92 között a Pataki Diákok Sárospataki Baráti Köre

alelnöke, 1992-től elnöke. 1986-93 között a Magyar Comenius Társaság alelnöke, azóta elnöke. Sárospatak díszpolgára, számos kitüntetés birtokosa. Neveléstörténeti és helytörténeti kutatásai jelentősek, fontos művei a Tanítóképzés Sárospatakon, valamint a Sárospatak a magyar művelődés történetében c. monográfiák. 1971-90 között a Magyar Pedagógiai Társaság neveléstörténeti szakosztálya elnöke volt.)

Dr. Kürti László köszöntése
Elmondta dr. Újszászy László, az orvostudomány kandidátusa, a miskolci Semmelweis Kórház főorvosa

Tisztelt ünneplő közösség! Az alkalom felemelő, a felkért azonban méltatlan. Különleges nap a mai. Partikulumok egyesülésére és méltóknak köszöntésére sereglett össze a kongregáció. Szükségünk van személyekre, akik magasra tudják emelni a fáklyát. Szükség van alkalmakra, amikor köszönteni lehet személyiségeket, amikor elgondolkodunk az ünnepen és az ünnepeken. Vannak alkalmak, amikor távolabbra nézünk, amikor örülünk az elértnek és vigyázva követjük az odavezető utat. Sárospatak iskolaváros! A sárospataki református kollégium él! Az ellenreformá-

ció után másodszor is visszatért. Volt, aki mert hinni benne és nem hagyta dőlni. Volt, aki merte magasra emelni a fáklyát és nem hagyta fényét kioltani. Van, akit közülük ma köszönhetünk. Kürti László most 70 éves. A debreceni teológián végzett. 30 éves korától a zsinati iroda munkatársa. 40 éves korában lett a Debreceni Teológiai Akadémián az ószövetség professzora. 1977-től miskolci lelkész és 1991-ig a Tiszáninneni Református Egyházkerület püspöke. Országot változtató időszakban országgyűlési képviselő. Megválasztásával tiszáninnennek nemcsak püspöke, hanem Miskolcnak, a nagyvárosnak püspöksége is lett. Építő püspök volt, mert hinni az építésben és nem hagyta dőlni az építettet. Munkáját, eredményeit nem koptatta el az idő. Az ember a maga útján úgy halad, mint a bibliai csónakos. Háttal van a jövőnek és visszafelé a múltra tekint. A múltra, amelynek homályából, az eredmény, a megvalósított tervek világítótornyai emelkednek ki. Kiemelkednek az oszlopok, a rendbehozott Kossuth utcai templom, a létrehozott egyházkerületi Székház, itt Patakon a Repozitórium, a kerület a széltében hosszában felújított parókiák, a rohamosan eltűnő málló vakolat. Mert hinni az iskolában és nem

hagyta dőlni. Mert tenni az iskoláért és visszahozta azt. Mert utat mutatni és feladatot elvégezni. Az elmúlt évek homályából élesen válnak ki az oszlopok, amelyek tartják az ívet a múlt, a van és a holnap között. Dacolnak a szélllel, ellenállnak az időnek és várják a folytatást. A Sárospataki Református Kollégium a legszebb ív az oszlopok sorában. Vannak pillanatok, amikor emlékezünk és látunk. Gondolod, hogy kerül életed útjába egyetlen kő is hiába? Amikor a legértékesebbek sem látnak meszebbre az estnél és nem tudják mit kell majd holnap tenni Uram Te öröksz azon, hogy ne záruljon el a jó minden útja. Merj hinni és ne hagyd dőlni. Az Isten sokáig éltesen.

Dr. Mészáros István köszöntése

Elmondta dr. Győri István egyetemi tanár, a Sárospataki Református Theológiai Akadémia tszv. professzora és dékánja

Mészáros István a Zemplén megyei Pácinban született földműves családban. Tehetséges gyermekként került a pataki Kollégiumba. Érettségi után itt folytatta teológiai tanulmányait, de az 1951-es államosítás miatt tanulmányait Debrecenben tudta befejezni és itt szerzett

református lelkészi oklevelet. Több gyülekezetben volt segédlelkész, majd beosztott lelkész. Nagyrozvágyon, Mádon, Újfehértón, Debrecenben a Mester utcai gyülekezetben, Abaújszántón és Pányokon, Hejőcsabán. 1956-tól 1984-ig a Kisgyőri gyülekezet lelkésze, 1984 óta pedig a Miskolc-Avasi gyülekezetben végzi lelkészi szolgálatát. A debreceni Református Teológiai Akadémián 1978-ban "summa cum laude" minősítéssel szerzett doktori fokozatot. Az 1982/83-as tanévben Princetonban tanult tovább. 1990 óta a Tiszáninneni Református Egyházkerület püspöke. Az egyházkerület felelős vezetőjeként sokat tett a pataki Kollégium újjászervezése és megerősítése érdekében. A Teológiai Akadémia tanszékvezető tanára, 1999 óta egyetemi tanár. Tanítómesterének tanszéki elődjét, dr. Nagy Barna egykori teológiai tanárt, Kálvin-kutatót tartja, ezzel a Kollégium 20. századi nagy tanármemzedékének örökségét viszi tovább. Szakterülete a keresztyén etika. A 20. század intő példái alapján általánosan elfogadott az a megállapítás, hogy a tudás és a technikai fejlődés felelős, etikus magatartás nélkül tragédiához vezet. Tanítványait ebben a szellemben igyekszik nevelni és tanítani.

Mészöly Dezső köszöntése
Elmonda Sinkóné Tóth Zsuzsanna, a Sárospataki Református Kollégium Gimnáziumának tanára

Tisztelt Kitüntetettek! Tisztelt Közönség! Mészöly Dezsőt köszöntöm, a Kossuth- és József Attila díjas író, költő, műfordítót. Miként sokaknak, nekem is Mészöly Dezső magyar nyelvén szól a szerelmes Júlia: "Robogjatok parázs patájú mének a napszekérrel napnyugat felé..." Mészöly Dezső magyar nyelvén szikrázik föl az indulat az Antigonéban: "Uralkodj akkor hát a pusztá föld felett..." Köszöntöm Mészöly Dezsőt, akinek életútja a színház és a televízió világával szorosan egybefonódott, több színháznak volt dramaturgja, tanított a Színház- és Filmművészeti Főiskola dramaturg tanszakán; 1963 és 1978 között a Magyar Televízió munkatársa, 1992-től mindmáig a Lyukasóra című műsor szerkesztője. Köszönöm, hogy a média hamis, illúziókat keltő mű világában nézhetek és tanítványaimnak ajánlhatok egy műsort, a Lyukasórát, melyet egy híres pataki diák neve fémjelez. Olyan műsor ez, amelyben természetes módon van együtt a jó kedélyű beszélgetés és az irodalom-

ismeret, a feladatmegoldás izgalma és az intellektuális élmény. S bár lyukasóráról van szó, sokszor előfordul, hogy a társaság tagjai olyanmire belemelegednek a feladványok megfejtésébe, hogy a házi feladat, vagyis a nézők feladatának kijelölése az utolsó percekre marad. Szinte mint a magyarórakon... Mészöly Dezső 1918-ban Budapesten született, és Sárospatakon végezte gimnáziumi tanulmányait. Pataki tanárságom közel húsz éve alatt sokat hallottam a pataki szellemről. Én Mészöly Dezsőnek köszönöm, hogy személyes tapasztalatomná válhatott: az Alma Mater nem tud olyat kérni, amit pataki diák ne teljesítene. 1998-ban történt, hogy teljesen ismeretlenül levélben megkerestem Mészöly Dezsőt azzal az ötlettel, hogy egy pataki vonatkozású novelláját közölném a gimnázium évkönyvében. Az évkönyvben Mészöly Dezső műve együtt szerepel diáktársainak írásaival. Tavaly Budapesten a diákszínjátésközösség Rómeó és Júlia-előadásán véleményével, tanácsaival tisztelte meg diáktársait. Bizunk benne, hogy egyszer Patakon is személyesen köszönhetjük. Isten éltesse Mészöly Dezsőt úgy is, mint tiszteletbeli pataki diákot!

**Dr. Eugene Osterhaven
köszöntése**

Elmondta Újszászy Kálmán, a Sárospataki Református Kollégium Igazgató Tanácsának alelnöke, a Sárospataki Diákok Budapesti Egyesülete elnöke, a PADISZ társelnöke

Eugene Osterhaven 1915. december 8-án – mintegy 87 éve – született a michigani Grand Rapid városában. Szülei holland-amerikai kisemberek, crejük a szorgalmukban, kitartásukban, családjukhoz, közösségükhöz, kálvinista hitükhöz való ragaszkodásukban rejlik. Ezt adják útravalóul gyermekeiknek is, akik közül a legidősebb és egyetlen fiúk – Eugene Osterhaven. Sok más, hasonló indítású társához hasonlóan, ő is végig küzdi a gazdasági válság nyomasztó éveit. Tanul, dolgozik, keresi helyét a világban. A szuggesztív hatású Albertus Piertus Pierters fordítja figyelmét a humán tudományok, a történelem, filozófia és a teológia felé. Az életút ezután egyirányú. A Hope College-beli tanulmányokat a Western Theological Seminary-ban, majd a híres Princetoni Egyetemen folytatja, ahol 1948-ban teológiai doktorátust szerez. 1950-ben kap meghívást a Western Theological Seminary szisztematikus teológiai karára, majd lesz annak tanszék-

vezető professzora, 1952-től 1986-ig, - nyugdíjba vonulásáig. Az ot-tani közösség meghatározó személyisége. Rendkívül aktív, népszerű ember. Érdeklődése sokirányú, nyitott. Közismert rajongója a szabad természetnek, híresen jó kenus, fiatalabb korában jazz trombitás. Öt könyv, számtalan publikáció és 20 éves lapszerkesztői tevékenység példázza hihetetlen szorgalmát, mély teológiai felkészültségét és a Szentírás üzenetei megértésének és megértetésének ki nem apadó igyekezetét. Hol kapcsolódik ez a sajátosan amerikai élettörténet Sárospatakhoz vagy Magyarországhoz? Két mélyen impresszív hatás vonalán. Egyrészt felesége – Margaret asszony – révén, aki Abaúj megyei magyar kivándorlók lánya. Apósától hallott először a nehezen kiejtendő nevű városról – Sárospatakról. Ahonnan a lelkipásztoraik jönnek falujukban és ahova tanulni mehetnek azok, akik ha szegények is, de kiváló képességűek. Tragikus körülmények között éri a második élmény. Princetonban találkozik egy pataki diákkal – Vince Károllyal. Rendkívül mély benyomást tesz rá az otthonról hozott tudóbajában haldokló fiatalember rendíthetetlen nyugalma, törekeny testéből sugárzó hitének creje. Térképet keres, hogy megtalálja ezt a különös várost. Ami ilyen embere-

ket nevel. Könyveket búj, hogy megfejtse az ortodox szláv tenger határán négyszáz éve álló protestáns örökhely küldetésének üzenetét. És ezalatt válik Patak elhivatottjává. Aki talán már jobban érzi a hely varázsát, mint mi, akik beleszülettünk. Mikor 1945-ben a Hope College diákjai gyűjtést indítanak a világháború rombolását elszenvető református iskolák megsegítésére, Eugene Osterhaven javasolja, hogy Sárospatakat támogassák. Ő lesz a motorja az akciónak. Ő veszi fel a kapcsolatot a Kollégium vezetőivel. Ő kontrollálja a tonnaszám érkező élelmiszer és ruha szállítmányokat. Már rég államosították a Kollégiumot, már rég elvágta a vasfüggöny a baráti szálakat, de Patakon még sok gyerek – köztük én is – hordta agyon, bújt azokba az amerikai kabátokba, cipőkbe, amiket a Hope College akcióban akkor kaptunk. Eugene Osterhaven küldetése 1951 után, végképp megszakadni látszott. Ám ő úgy érezte, rá még szüksége lesz Teremtőjének. Imádkozott, érvelt, szervezett és mindenekelőtt hitt az újra felvirágzó Sárospatakban. A csoda megtörtént. A falak leomlottak, a tiltások megszűntek. Most már csak emberek kellettek az ajándékba kapott lehetőségek megragadására. Osterhaven professzor volt az első, aki tettekre váltotta sokáig

szunnyadó reménységét. Alapítványt szervezett Friends of Sárospatak néven. Pénzgyűjtő kampányt indított az alapítványi támogatások fedezetére. Ébren tartotta az érdeklődést Sárospatak és Magyarország iránt egy olyan közegben, ahol korábban senki sem hallott a világnak eme távoli zugáról. Több mint 13 év telt el azóta, hogy Osterhaven professzor ismét felkarolta Patak ügyét. Azóta folyamatosan együtt él, gondolkodik és munkálkodik közöttünk. Mintegy 1,7 millió dollárnyi adomány érkezett hozzánk az ő révén. Ám soha elvárás nem közölt, dolgainkba beleszólni nem kísérelt, csupán tisztességes elszámolást kért, hogy továbbíthassa az adományozók felé. Teológiai Akadémiánkat képtelenek lettünk volna létrehozni az ő támogatása nélkül. Tanári lakásaink, internátusaink lettek a segítségükkel. Se szeri, se száma azoknak a felújításoknak, korszerűsítéseknek, bővítéseknek, amit a Friends of Sárospatak fedezett. Az iskoláért, az Alma Materért történő munkálkodás szelleme nem ismeretlen a pataki diákok között. Példásnak is mondják ezt rólunk sokan, és sokszor magunk is így érezzük magunkról. De el kell szégyellnünk magunkat, ha arra gondolunk, hogy ő, Eugene Osterhaven mit tett és tesz értünk. Pedig ő nem is pataki! Még csak

nem is magyar diák! De a hely szellemisége hazai történelmünkben, , egyházi és világi kultúránkban betöltött markáns, sokszínű szerepe őt is olyan erővel ragadta meg, mint ahogyan minket is köt varázsa. Lett ő olyan pataki elhivatottságú társunk, akinek hitéből hitet nyerhetünk, példájából példát vehetünk, tiszteletére fejet hajthatunk. Megtiszteltetésnek érezzük, hogy ő is közénk tartozónak vallja magát, és mi vele egy közegbe tartozók lehetünk. Adjon a Jóisten még erőt, egészséget, boldog életet neki! Legyen öröme a vetésben, aminek magjait közöttünk hintette el.

Palumby Gyula köszöntése
Elmondta dr. Erdei Pálné, a Sárospataki Református Kollégium Gimnáziumának igazgatóhelyettese

Tisztelt Diszkozgyűlés! Nagy megtiszteltetés számomra, olyan tiszteletbeli tagot köszönteni, akihez személyes barátság fűz. Palumby Gyula tanár út 1912-ben született Belpátfalván. Középiskolai tanulmányait Sárospatakon végezte, 1930-ban érettségizett. Történelem – latin – vallás tanári középiskolai tanári oklevelet szerzett, és ismét visszakerült Sárospatakra, tanítani, nevelni az ifjúságot. Néhány évig a Humán Internátus igazgatója, a

Kollégium Gazdasági választmányának elnöke volt. Határozott, gyermekszerető tanáregyenység, önmagával és diákjaival szemben igényes, a humor és a szigorúság egyformán jellemezte tanári munkáját. 1952-ben az államosításkor több tanártársával együtt itt hagyta Sárospatakot, a diósgyőri Kilián Gimnázium igazgatóhelyettese, majd igazgatója lett. Patak iránti szeretete töretlen maradt, az Alma Matertől soha nem szakadt el. Tudjuk, anekdotázni máig is nagyon szeret, ezen emlékezésekből Patak ki nem maradhat; számtalan emlék köti e városhoz. Megszervezte a Pataki Diákok Baráti Társasága miskolci csoportját, amelynek jelenleg is örökös tiszteletbeli elnöke. Sok pataki diáktársával együtt éveken át aktívan munkálkodott a 80-as évek végén az egyházi iskola újraindítása ügyében. Munkájának gyümölcsét már több mint 10 éve élvezzük, Isten áldja meg kitartó tevékenységét. Az 1989-ben létrejött Sárospataki Református Kollégium Alapítvány első kuratóriumában éveken keresztül eredményesen munkálkodott. Az 1996-ban megjelent “Tanúim lesztek” című emlékkönyv felelős kiadója Palumby Gyula tanár úr. Ezt a kötetét ajánlja minden pataki diáknak, s mindazoknak “akik a HITET megtartják, a magyar HAZÁT és a HA-

LADÁST hűséggel szolgálják”. Ezt az ajánlást tekintjük életfilozófiának. Sárospatakra mindig szívesen jött. A június végi öregdiák találkozózn rendszeresen itt volt közöttünk, mint öregdiák, és mint nagy tiszteletnek és szeretetnek örvendő osztályfőnök, tanár. Fial tanárként 1972-ben találkoztam vele, ő volt az egyik érettségiző osztály elnöke. Különösen nagy örömet jelentett számára, amikor 1993-ban a Tizáninnen Református Egyházkerület Elnöksége meghívta Patakra érettségi elnöknek. Humoros, kiegyensúlyozott egyénisége nyugalmat jelentett mind a diákok, mind a tanárok számára. Tudomásom szerint jelenleg kórházban fekszik Gyula bácsi, innen is kívánok neki mielőbbi felgyógyulást, jó egészséget, kérjük a Mennyei Gondviselőt, hogy még sokáig örülhessen, anekdotázhasson közöttünk.

John Shirley köszöntése

Elmondta dr. Soós Gyula, a matematikai tudomány doktora, egyetemi tanár, a PADISZ Felügyelő Bizottsága elnöke

Tisztelt Pataki Diákok! Jó két éve pár soros újsághírből értesülhattünk arról, hogy 1999 szeptember 23-án New Yorkban a magyar külügyminiszter átnyújtotta John William

Shirley nyugalmazott nagykövetnek a köztársaság elnöke által adományozott kitüntetést: a Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztjét. Vagyunk néhányan, akik tudták, kiről van szó, hiszen John William Shirley (számunkra röviden csak Jock) Patakon diákoskodott, és azt is tudtuk, hogy ő diplomáciai tevékenységet Magyarországon nem fejtett ki, következésképpen a kitüntetés nem a főfoglalkozása során szerzett érdemeiért járt. Az érdemrend odaitélésének más oka van. A rövid indoklás szerint John Shirley a magyarországi középiskolai oktatást támogató áldozatos tevékenységével szolgált rá erre az elismerésre, olyan tevékenységgel tehát, amely nem tartozik az aktív nagykövetek kötelmeihez. Ez az esemény egy hosszabb történek egyik szép fejezete. Az előzmények 1991-re nyúlnak vissza, amikor is az 1941. évi I. A osztály még élő tagjai pataki diákká válásuk ötvenedik évfordulóját megünnepelendő, tengeren túlról, nyugati országokból és itthonról, Patakon gyűltek össze. A találkozó ötlete Jocktól származott s ő volt az, aki előállt azzal a javaslatával, hogy a jó képességű, de anyagilag hátrányos helyzetű pataki diákok megsegítésére hozzunk létre egy ösztöndíj alapítványt. Az elhatározást hamarosan tettek követték s hála első

sorban Jock Shirley ötletekből kifogyhatatlan, kezdeményezésekben sohasem szűkölködő aktivitásának, az Alapítvány immár tíz esztendője működik eredményesen. Ez idő alatt az Alapítványtól 204 pataki diák kapott támogatást s a odaítélt, egy teljes tanévrre szóló ösztöndíjak száma 413. John Shirley mozgalmás élete során a diplomáciai tevékenység minden lépcsőfokát megjárva a világ számtalan helyén megfordult. Miért éppen Patakot választotta nyugalmasabb éve egyik tevékenységi területéül? A válasz abban található, hogy édesapját és ot a háború sodorta Magyarországra s itt vészelték át a háborús éveket. Idézem Jock Shirleyt: egy elenségesnek számító ország, az Egyesült Államok állampolgáraiaként tartózkodtunk Magyarországon, de soha senki rossz szóval nem illetett minket. Ekkor és ezért alakult ki rokonszenve Magyarország iránt. Tudjuk, hogy a John Shirley ötletéből létrejött Alapítvány természeténél fogva, nem lesz ércnél maradandóbb. A hetvenen túliai “töretlen” optimizmusával elhatároztuk, hogy munkánkat folytatjuk, amíg lehet, abban reménykedve, hogy még éveken át a támogatott diákok száma tovább növekszik, s ez alatt az öregek száma sem csökken radikálisan. Arra számítunk, hogy az általunk végzett munkát

ösztöndijasaink folytatják majd és öök is engedelmeskednek a pataki szellem szelid késztetésének: a pataki diák, ha teheti, segítse a pataki diákat.

Sipos István köszöntése
Elmondta dr. Velkey László,
az Árpád Vezér Gimnázium igazgatója

Nagy öröm számomra, hogy Sipos István kollégámat én mutathatom be: 12 évig együtt tanítottunk kémiát és biológiát a pataki iskolában. Együtt szerveztük éveken keresztül a Sárospataki Diákvegyész Napokat, amely mára országos hírű, sőt nemzetközi részvétélű Sárospatak hírnevét öregbítő rendezvénné vált. Sipos István gimnáziumi tanár 1934-ben született. Gimnáziumi tanulmányait Sárospatakon végezte. Kémia-biológia szakos tanári oklevelet szerzett – Szegeden. 1957-től tanít. 1963-tól nyugdíjba vonulásáig – 1995-ig gimnáziumi tanár Patakon (a Rákóczi Gimnáziumban, majd a Sárospataki Református Kollégiumban.) Sokáig a kémia munkaközösség vezetője, az iskola egyik meghatározó tanáregyénisége volt. Sok-sok tanítványát megyei és országos tanulmányi versenyekre készítette fel éveken keresztül, beléjük oltotta a kémia, a biológia, a

természettudományok szeretetét, a kísérletező kedvet. Az iskola szer-tárában és kémiai előadójában ku-tatólaboratóriumot rendezett be, fa-mulusai voltak legérdeklődőbb di-ákjai. Szerette tanítványait, nemcsak a tudományokra tanította őket, ha-nem a diákszínjátás hagyománya-inak ápolója, folytatója volt. A Kos-suth Kollégiumban, majd a díszte-remben – a mai imateremben – a dramaturgi, rendezői, díszletvezetői képességeket egyesítve szervezte és irányította a diákokat. A legutóbbi években ezen a színpadon színész-ként fellépve is együtt dolgozott ta-nítványaival, öregbítve a pataki di-ákszínjátás hírnevét. Számos ki-tüntetés birtokosa: 1970-ben meg-kapta az Oktatásügy kiváló dolgo-zója kitüntetését, 1988-ban kiváló munkáért kitüntetésben részesült, 1991-ben Szent-György Arany Emlékérmét kapott, 1998-ban Arany katedra emlékplakettet és a MKE-től a Kiváló Egyesületi Mun-káért kitüntetését vehette át. 1999-ben Kövy Sándor díjjal tüntették ki. Jelenleg a sárospataki református egyházközség főgondnoka.

Dr. Stumpf István köszöntése
Elmondta dr. Komáromi Éva,
Sárospatak város jegyzője

Kedves Köszöntöttek! Tisztelt Díszközgyűlés! Egy olyan pataki

diákok szeretnék bemutatni Önök-nek a rendelkezésemre álló időke-retben, akiről talán kevesen tudják, hogy négy gyermek édesapja és felelős beosztása mellett is igyek-szik atyai feladatait ellátni. 1957-ben született Sárospatakon, gyer-mekéveit pedig a szomszédos Her-cegkúton töltötte. Ezekről az évekről nagymamája így nyilatkozott: “Pistike jó kisfiú volt.” 1971-ben kezdte meg pataki diákéveit az ak-kori I. c-ben és 1975-ben érettsé-gizett a mindenki által jól ismert Csukás Jánosné tanárnő osztálya-ban. Ezt követően 1978-tól az Eöt-vös Lóránd Tudományegyetem Ál-lam-és Jogtudományi Karán foly-tatta tanulmányait, ahol 1982-ben jogi, 1985-ben a Bölcsészettudo-mányi Karon szociológusi diplomát szerzett. 1982-1987 között az ELTE Állam- és Jogtudományi Karának állam- és jogelméleti tan-székén tanársegéd. 1983-tól 1988-ig igazgatója a Bibó István Szak-kollégiumnak, amelyet ő alapított. 1987-től a Társadalomtudományi Intézet tudományos munkatársa. 1991-92 között az Európa Tanács ifjúsági központ és alapítvány ta-nácsadó testületének tagja. 1991-ben German Marshall ösztöndíjas az Egyesült Államokban. 1992-93-ban a Harvard Egyetem Kennedy államigazgatási karának ösztöndí-jasa. 1991-1994 között a köztár-

sasági elnök ifjúsági tanácsadója. 1991-től a Századvég Politikai Iskola alapítója és igazgatója, a Századvég című folyóirat alapító szerkesztője, majd felelős kiadója. 1995-től a politikatudományok kandidátusa. 1996-tól az ELTE Állami- és Jogtudományi Karának docense, ebben az időben kutatási területe: társadalmi mozgalmak és politikai pártok, politikai elit, politikai szocializáció, választói magatartás, ifjúságszociológia. Számos, e témákról megjelent könyv és cikk szerzője. Az 1998-as választásokat követően miniszteri rangban a Miniszterelnöki Hivatal vezetője. Sárospatakhoz és környékéhez úgy gondolom továbbra is kötődik, hiszen miniszterként millenniumi zászlót adott át Sárospatakon, Komlóskán, Füzéren, Sátoraljaújhelyen, Tokajban, Pálházán, Háromhután. 2001. augusztus 20-án találkoztam először személyesen miniszter úrral, pataki diáktársammal. Ünnepi beszédet mondott államalapításunk alkalmából a Rákóczi-vár udvarán. Beszédében kiemelte Sárospatak történelmi szerepét, az ősi kollégium emberformáló jelentőségét. Úgy gondolom, hogy a Pataki Diákok Szövetségének Közgyűlése által választott legfiatalabb tiszteletbeli tag lelkében pataki diák maradt. Remélem, hogy sok évig tud még erőt meríteni ab-

ból a megfoghatatlan emberi és erkölcsi tartásból, amelyet mindenkor diákjai elé példaként állít a Kollégium. Gratulálok tiszteletbeli taggá választásához és diáktársaim nevében is további sikeres munkát kívánok

Dr. Vitányi Iván köszöntése
Elmondta dr. Koncz Gábor, a Magyar Kultúra Alapítvány igazgatója

Köszöntöm Vitányi Ivánt, aki a neve előtt, után és alatt nem használ semmiféle jelet. Tudjuk, tudják sokan - mit is? - azt, hogy van. Igen; ez a legnagyobb, amit Pataknak adhatott: van; "ja, A Vitányi, Ő is pataki diák volt!" hallottam gyakorta. 1925-ben született Debrecenben. Gimnáziumi tanulmányait Sárospatakon végezte, ahol életre szóló barátságok és elkötelezettségek kezdődtek. A Sárospataki Református Kollégium a történelemben mindig akkor volt nagy, amikor lenyesegette a szélsőségeket, ám az "értelmes hit, cselekvő erkölcs" talaján megengedte (s ha nem is bátorította, de a személyiséget segítően elviselte) a racionális kálvinizmustól eltérő magatartásokat. A harmincas- negyvenes években e mozgástérben helye volt a szociális baloldaliságnak épp úgy, mint a kegyesség pataki hagyomá-

nyoktól eltérő gyakorlásának. Az úri fiú, a szociális érzékenységű Vitányi Iván, a Patakon megismert Bartók-zene hatására lett baloldali, a zenéből, a falujárásból megismert” ehhez a néphez kell tartozni, nem az úri osztályba” fogalmazta meg később. Tőle tudom a történetet: “Egyszer Koncz Sándor, [későbbi teológiai professzor] azt mondta: ‘Iván, ne szervezkezdj már annyit, olvass inkább Kierkegaardot!’ Erre olyan mérges lettem, hogy elkezdtem filozófiát tanulni.” Nos, innen és a népi írótól tájékozódott később a Lukács-iskoláig. Közben azonban: ellenállás, Gestapo fogság, Sopronkőhida... mint legifjabbra, Őrá hagyta Bajcsy-Zsilinszky Endre a megmaradt elemózsia csomagot. ELTE filozófiai, esztétikai tanulmányok. Népművelési Minisztérium Zenei Főosztály. 1956-os forradalmi szervezkedések miatt esztergályosság. Majd cikkek, tanulmányok, szerkesztések sokasága. 1964-től a rendszerváltásig a Valóság szerkesztőségében (a szintén pataki Körösi Józseffel és Lázár Istvánnal) történelmet formáló munka. Ez a folyóirat a mi generációnk számára meghatározó, cligazító élmény volt. Zeneesztétikai, tánc-történeti, filozófiai, szociológiai, művelődéstudományi, politológiai esszék, tanulmányok sokasága. Ám a fő mű: a

Népművelési Intézet. Ott 1972-1992 között sokunknak adta meg a kibontakozás, a tudományos, a közművelődési cselekvés lehetőségét. Az 1970-es években együtt dolgoztunk ott sokan, akik ma a tudományos, társadalmi, politikai élet szinte teljes palettáján szétszóródva képviseljük: a vitákban érlelődő, sokszínű tudást ötvöző munka lehetőségének és köteletségének felismerését. A érdekes, szegrőlvégről rokonról hallottam már gyermekkoromban. Az első ismerkedés az 1970-ben publikált “Ideológiai vallomások” számos elolvasásával történt. Nem mindenben értettem ugyan egyet, ám olyan meghatározó élmény volt az őszinte szó, hogy azután szinte mindent elolvastam tőle. (A vallomásokból csak a szerelem hiányzott; tűnt fel akkor, ám a legutóbbi interjú kötetben erről is szól...) A második, számomra döntő találkozás 1973-ban történt, amikor a pataki érettségi találkozón mindketten beszédet mondtunk. Meghívott a már említett legendás intézetébe dolgozni, amiért ma is hálás vagyok! A szép persze nem volt sima. Vitatkoztunk is; el-el távolodtunk is. Ám ahogyan korban közeledünk egymáshoz (én öregszem, Ő meg ismét megújul) egyre jobban megérttem. A ritka találkozások mindig kellemesek... pártpolitikáról nincs szó, a többiben meg

félmondatokból is értjük egymást. Szónoki, szervezői, közírói, tudósi életműve hatalmas. A pszichológiai tudományok kandidátusa; a szociológiai tudományok doktora. 1990 óta országgyűlési képviselő. Egy mai magyar tájékozódó, gondolkodó ember nem kerülheti ki, sőt jó, ha megismeri. A rendszerváltáskor egyértelműen a középtől kicsit balra állt. Ám nem titkon, hanem nyilvánosan egyensúlyozva; sértéseket, félreértéseket is elviselve, mindig a szétesések megakadályozásán, a szélsőségek elhárításán, a megegyezéssel fejlődésen dolgozott. Mint előtte és utána, akkor is határhelyzetben volt értelmiségi, gondolkodó. Nincs titkos életrajza; írt, mesélt az életéről is. Legutóbb éppen az ilyen című, nagyon izgalmas, gazdag interjú kötetben, amelynek tartalma (ha mégis kéne jel a neve alá) két szóban összefoglalható: univ. ért. Azaz: univerzális értelmiségi. A tanítványai által, a 70. születésnapjára megjelentetett könyv címe is ez volt. Nem tudom, hogy hivatalos kitüntetések aggattak-e rá. Ha igen, akkor az írásban, vitákban mindig határozott Vitányi bizonyára zavarban volt. Azt tudom, hogy megkapta a legnagyobb elismerést; az út végén a taxis azt mondta: “Maga ugye Vitányi? Láttam magát a televízióban... Magának nem kell fizetnie

egy fillért sem. Megtiszteltetés, hogy vihettem...” Kedves Vitányi, Tisztelt Univ. ért.: Még sok-sok taxizást kívánok!

**Dr. Harsányi István
köszöntő beszéde,
a PADISZ tiszteletbeli
tagjainak nevében**

Kedves Barátaim! A háború előtti, javarészt már kihalt tanár generáció szénioraként élek a méltatás felkínált lehetőségével. Mindenek előtt megrendülten köszönöm mindannyiunk nevében a felemelő laudációkat. Én azt a hidat szeretném felvázolni, mely az évszázadokra visszanyúló dicső múltat összeköti a pataki diákvilág mai megújulásával. A Sárospataki Református Főiskola – református nevéhez híven - kezdeményező, reformáló, alkotó-teremtő buzgósága által vált híressé. Lényegretörő, sallangmentes, eleven stílus jellemezte. Mindig készen a vitára, mindig készen a jobbitásra, de mindig készen a tréfára is. Őt századra visszanyúló történetében rangját, hírét kiemelkedő tanár egyéniségek alapozták meg. A számos történelmi személyiség közül most csak egyet említek – a XIX. század második felében működő Erdélyi Já-

nost. Jómagam a 30-as évek elején, már harmadik generációs tanár dinasztia Benjáminjaként térhettem vissza az Eötvös Kollégiumból Alma Máteremhez. Erdélyi János volt a példaképem. A róla elnevezett irodalmi kör vezetőjeként igyekeztem az általa hirdett tanszabadság elvét az alsós korosztályra is kiterjeszteni. Elvem a "személyre-szabott" nevelés – az 1934-ben indított tehetségkutató, tehetségmentő mozgalomban csúcsosodott ki. Számos nagy ívű életpálya indulhatott el az iskola bevételeiből ösztöndíj-alapítványokra fordított összeg megduplázásával. Minden 2 pengőből az első pengőt tehetségmentésre fordíthattunk. Megnyílhatott a Főiskola kapuja a szegény-paraszti gyerekek legkiválóbbjai előtt is, akiknek szülei a tanítási költségeit képtelenek lettek volna fedezni. Egyenrangú diákként művelődhetek így a patinás falak között. Ma is hatnak, gyarapíthatnak, ma is hálásak, és ma is itt vannak közöttünk. Valamit visszaadnak az Iskolának, visszaadnak Pataknak. A tehetségmentő munka egyenes folytatásaként, egy évvel később indult a népfőiskolai mozgalom. A fő zászlóvivők a teológia professzorai – Szabó Zoltán, Ujszászy Kálmán és Szabó Ernő mellett – én is ott lehettem a szer-

vezők között, a mindenkori diófa alatt. A népfőiskola a tehetséges, de az akadémiai képzésből kimaradt népi rétegek felzárkóztatását szolgálta. Vojna, vojna – a háború az háború, ezt én is elmondhatom. 1200-an voltunk, amikor tüzér ezredünk elindult – 120-an éltük túl a hosszú gyaloglást, haza – a Don-tól. A két mozgalmat folytattuk a háború után is, egészen a fordulat évéig. A jég az 56-os forradalom után kezdett olvadni. A 60-as évek elején szinte spontán, közfelkiáltással indítottuk a Sárospataki Öregdiákok azóta is folyamatosan működő, Budapesti Körét. 150-nél is több találkozó szervezésében vehettem részt aktív elnökként, majd 1988-ban, legkedvesebb 80. születésnap ajándékomként – Örökös Tiszteletbeli Elnökké választottak. Így vagyok és még ma is hivatásos Pataki Diák és Tanár. A Pataki Főiskola ma reneszánszát éli. A sok eltemetett barát és bajtárs helyére megannyi, új lendületű ifjú léphet. Épül a hid a régi és az új között. Pillér avatás ez a mai nap. Hadd mondjam hát, a pillér másik oldala felől, a 20 kiválasztott matuzsálemként – örizzétek és tápláljátok a pataki szellem lángját. Köszönöm, hogy itt lehetünk.

Erdős Tamás, a Pataki Diákok Szövetsége alelnöke pohárköszöntője

Kedves Diáktársak! Pontosan 20 éve érkeztem Sárospatakra egy hegyaljai faluból. Akkor a város, az iskola még idegennek tűnt, de a Kossuth kollégium hangulata feledtette minden bizonytalanságomat. Először éreztem magam fontosnak egy közösségben. Kezdetben a kollégiumi szoba, majd az iskolák – a gimnázium és a tanítóképző – aztán a város, majd a térség jelentette számomra azt a szellemi és földrajzi közeget, ahol otthon éreztem magam. Ma már ide köt a családom, és minden, ami fontos. Vanak, akik Sárospataktól távol élnek, de a város nevének említése mégis képes felszabadítani bennük érzéseket és energiákat, amelyek az itt töltött évek emlékeiből táplálkoznak. Ma köszöntöttünk olyan tiszteletbeli tagot, aki a 20-as évek közepén érettségizett, és a teremben több százan voltak, akik ezt csak a következő évben teszik meg. Akik ma itt találkoztak korábban alig, vagy egyáltalán nem ismerték egymást, mégis van egy – és csak egy – közös vonás az életükben: az a néhány év, amit diákként vagy tanárként eltöltöttek Patakon. Azokra az évekre, élményekre és barát-

ságokra emelem poharam, amelyek ilyen erős közösséggé formálták a pataki diákokat. Egészségükre!

Szabó Csaba, a Pataki Diákok Szövetsége alelnöke könyvbemutató köszöntője

Tisztelt Hölgyeim és Úraim, Kedves Pataki Diáktársaim! Az ember életre szóló barátságokat, évtizedeket is átívelő “Öregem, mintha csak tegnap találkoztunk volna”- típusú jó ismeretségeket valójában középiskolai-egyetemi tanulmányai során köt. Így volt, s így van ez Patakon is. Néhány osztálytársammal immár negyvenöt éve jövünk össze rendszeresen, hol egyikünk, hol másikunk otthonában. A minap, legutolsó “kis pataki találkozóznk” alkalomával, együttlétünk harmadik órájába lépve, elérkezett az ideje a diákkori emlékek felelevenítésének – mint ahogy az négy és fél évtizede minden alkalommal elérkezik. Közösen megélt, egymásnak ezerszer elmesélt, ős-öreg, szakállas - mindig vidám - történetek ezek diákokról, tanárokról, pataki életünkről. Mégis, mikor kétszázttizenhatodszor is elmondja ugyanazt az anekdotát a “téma gazdája”, valamennyiünkben újra elemi erővel tör

fel az önfelelt kacagás, s jobbra-balra dőlve, könnycsordulásig élvezzük, hogy pl. Benkő Béla bácsi egyszer így szól: "Te, Szaszák, gyere ki a táblához és rajzolj fel egy akárhány-oldalú háromszöget!" Vagy: "Arday fiam, Te most Te vagy, vagy a bátyád?..." Minden biztonnal hasonló gondolatok is foroghattak a PADOSZ, a Pataki Diákok Országos Szövetsége (a mai PADISZ) jogelődje vezetőinek fejében, amikor 1926-ban megbízták dr. Panka Károlyt, az Országgyűlési könyvtár igazgatóját, a PADOSZ budapesti elnökét, hogy szedje össze és mentse meg a feledéstől - idézem: "az Alma Mater múltjának és híres diákéletének jellemző történeteit, apróbb, érdekes, komoly és humoros fordulatú eseteit. Egyszóval: az anekdotáit". A Panka Károly által összeállított első kötetet, három évvel annak fergeteges sikere után, 1930-ban követte a második. E két kötet ma már keresett cikk az antikváriumokban; tavaly egy erősen viseltes első kötet húszezer forintért kelt el egy könyvaukción. Aztán teltek-múltak az évek. Világháború jött, évtizedek mentek. S a szájról-szájra szálló anekdoták, humoros történetek száma tovább szaporodott, s várta azt az elhivatott, lelkes és az ügyet konokul előrevinni próbáló megszállottat, aki kézbe veszi az Anek-

dotakincs ügyét és a gyűjtő-mozgalom élére áll. És eljött: dr. Harsányi István személyében. Az ő vezetésével indult meg az anekdoták gyűjtése a sárospataki öregdiákok budapesti baráti társasága körében. Az újsághirdetések, az öregdiák-címlistákra kiküldött körlevelek, a szóban-írásban közvetített ösztönzések szép eredménnyel jártak. A baráti társaság rendszeres összejöveteleire mindig érkeztek újabb és újabb anekdoták, s úgy tűnt, az 1981-es 450 éves jubileumra megjelenik az oly régen várt harmadik kötet. Az akkori rendszer könyvkiadási politikája miatt erre nem került sor, és ismét tizenöt évnek kellett eltelnie ahhoz, hogy legyen egy közösség, mely anyagiilag is magáévá teszi az Anekdotakincs III. kötete kiadásának gondolatát. 1996-ban, az akkor már nyolcadik éve működő Sárospataki Református Kollégium Alapítvány Kuratóriuma létrehozott egy szerkesztőbizottságot, s felkérte Fekete Gyula író, pataki öregdiáktársunkat, hogy nyújtson segítséget a Harsányi István által összeállított, tizenöt éve alvó kézirat nyomdai előkészítésében. A költségeket teljes egészében vállalva, az Alapítvány 1996 márciusában megjelentette a harmadik kötetet. S ekkor, mintha csak a hetven évvel ezelőtt történtek ismétlődtek

volna meg, sorra jöttek a volt pataki diákok, tanárok, s "ha tudtam volna, hogy készül a harmadik kötet, én is hozzáadtam volna néhány ízes történetet!" felkiáltással várakozóan és szinte szuggerálva néztek a szerkesztők és az alapítványi kurátorok szemébe, akik a "rövidesen lesz negyedik kötet is!" felkiáltást pajzsként maguk elé tartva ösztönözték a reklamálókat, hogy gyűjtsenek-küldjenek minél több anekdotát. És íme, lett negyedik kötet. Csakúgy, mint hetven évvel ezelőtt, most is kellett néhány évet várni az előző könyv után, de örömmel jelentem, hogy a Pataki Diákok első Emléknapiára megjelent az itt kezemben tartott könyv: "A Pataki Diákvilág Anekdotalincse, IV. kötet" címmel. S még nagyobb örömmel tudatom, hogy a IV. kötetben közölt anekdotáknak mintegy fele már az utolsó 40 év terméke, bizonyítva, hogy a pataki diákhumor forrásai kiapadhatatlannak. Négy kötetnyi anekdota - ez már több, mint hol megható, hol nevettető kis történetek laza összessége, ez már: kultúrtörténet, kor-történet. Az Alma Mater és a pataki diákélet, a "pataki szellem" és annak kisugárzása folytán: a magyar nemzeti művelődés egy szegmensének története is tükröződik ebből az imponálóan gazdag anyagból. Ne csak a vicceket, ado-

mákat keressük ezekben a kötetekben, hanem a mögöttük kitérő kort, melyben megtörténtek, létrejöttek. Ebből a szempontból a jelen kötet különösen fontos, hiszen, bár még kissé szemérmesen és vonakodva ugyan, de az 51 adatközlő 172 megjelent anekdotája közvetlen múltunkat, az ötvenes-hatvanas-hetvenes és nyolcvanas éveket is felöleli. Végül valamennyiünk nevében e helyen is szeretnék köszönetet mondani Király Zoltánnak, a kötet főszerkesztőjének, aki értő szeretettel és a vérbeli írói érzékkel végezte el a szerkesztői munka oroszlánrészét. S köszönet, valamennyiünk köszönete illeti a PADISZ-t, mert vállalta a szervezést és kiadást, valamint a Sárospataki Református Kollégium Alapítványt, mert vállalta a kiadással járó tetemes költségek kiegyenlítését. Remélem, s kívánjuk, hogy mihamarabb fogyjon el a IV. kötet, ezzel is ösztönözve a szerkesztőséget, hogy kezdjen hozzá az anyaggyűjtéshez a sorzat következő, immár ötödik tagja számára. Addig is, fogadják-fogadjátok szívesen a Pataki Diákok első Emléknapiára megjelent Anekdotalincse IV. kötetét. Köszönöm a megtisztelő figyelmet.

**Lőrincz Szabolcs,
a Sárospataki Református
Kollégium Alapítvány Kura-
tóriumának elnöke szobor-
avató beszéde**

Tisztelt Egykori és Mai Pataki Diáktársaim, Kedves Ünneplő Közösség! Szerencsésnek mondhatjuk magunkat a mai emléknapra és eseményorozatra gondolva. Szerencsésnek azért, mert mi akik most egy XXI. század eleji decemberi napon megjelentünk itt Sárospatakon, mindannyian valamilyen szálal – esetleg többel is – kötődünk a térséghez, a városhoz, a pataki oktatáshoz, és Fortuna kegyeltjei vagyunk azért is, mert nekünk adatik meg az a lehetőség, hogy emlékoszlopot emeljünk a pataki diákok számára. A PATAKI DIÁKOK számára teljes joggal, hiszen az itt nevelkedett fiatalok éppúgy jelképezik a várost, mint a rejtelmes Bodrog-folyó vagy a méltóságteljesen álló vár, ezen örök és szinte elpusztíthatatlan helyi szimbólumok. A pataki diák olyan, mint egy útirányjelző tábla, amely azonban nem fizikailag, hanem szellemileg rendíthetetlen, a nagyvilág közeli és távoli zugaiba vetődve is akarva-akaratlan Patak felé mutat, jelezvén az értékközösséget, ahol ő for-

málódott. Egy önkéntes diplomatasereg követe, aktív és passzív megnyilvánulásaival nagy mértékben hozzájárul ahhoz, hogy ismeretekre és értékekre szomjazó ifjak töltsék meg évről-évre az iskolapadokat lassan fél évezrede. Sok általam ismert pataki diáktársam talán csodálkozna a magasztos szavak hallatán, és feltenné magában a kérdést: - Ilyen lennék én is? Hiszen halandó hús-vér emberek vagyunk, lehetőségeink korlátozottak, s közülünk a jelentéktelenek is éppúgy eltemettetnek egyszer, mint méltán ünnepelt és szeretett nagyjaink. Mindez talán igaz. Valami azonban utánunk is marad, valami, amelyet sok száz év csiszolt, amely erősebb lábakon áll, mint a vár, és végtelenebb, mint a folyton megújuló Bodrog, amely egy picit mindannyiunké, de teljesen egyiünké sem: a pataki szellemiség. Tisztelt Diáktársaim, Kedves Egybegyűlte! Ezen gondolatok is arra indítanak bennünket, hogy időtálló módon tiszteljük a Pataki Diákok előtt. Szeretném megragadni eme ünnepi alkalmat arra is, hogy jelezzem: a pataki diákság erős. Ereje ma nem a történelmi tettekben tükröződik, hanem a hétköznapok, az élet kemény küzdelmeiben, hiszen diáktársaink az élet minden területén jelen vannak, munkájukkal, tartásukkal a magyar-

ság megmaradásának és felzárkózásának esélyét növelik. De vajon egységesek vagyunk-e? Abban az értelemben semmiképp, hogy mindannyian ugyanúgy látnánk a világot, s természetesen más-más gondolunk és érzünk a pataki szellemiséggel kapcsolatban. De így van ez rendjén. A rengeteg különböző sorsú és bázisú fiatal az évek során itt egy erős közös értékrendszert szívott magába, amelyet aztán mindenki a saját élethelyzetére alakított. Épp különbözőségünk által tudtuk igazán formálni egymást, s épp e miatt lehetünk később is egymás segítségére. Vallom: a patakiság nem mérhető centivel, nem összehasonlítható és nem ki-sajátítható. Mindazoké is, akikre ma itt emlékezünk. Meg kell erősí-

tenünk a szervezettséget, amely nélkül a színes, erős pataki diákság nehezen mozgósítható és olyan összefogást kell teremtenünk, amely a felgyorsult, globalizálódó világunkban nem hagyja elkallódní, elértéktelenedni az eddig megteremtett értékeket. Bízom benne, hogy a jelenlegi pataki diákok tudják, érzik, hogy milyen értéket tartanak kezükben, de ennek tudatosításában nagy szerep hárul a diák vezetőkre és ránk, öregdiákokra is. Egy kis lépést ma megteszünk: a Pataki Diák Emlékoszlopa áll, de még számtalan kis lépésre van szükség ahhoz, hogy mikor pataki diákok évek, évtizedek múltán erre járva rápillantanak, gondozott-nak, virágosnak, tisztának lássák, és a magukénak érezzék...

Sárospataki Református Kollégium Alapítvány
Alapítva: 1989

Székhely: 3950 Sárospatak, Rákóczi út 1.

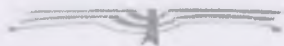
Levelezési cím: 1255 Budapest, Pf.: 72

Adószám: 19070520-1-05

Forint számlaszám: MKB 10300002-20397630-00003285

E-mail: srkalap@yahoo.com

<http://www.geocities.com/srkalap/>

Kedves Pataki Diáktársunk, Kedves Patakot szerető Barátunk!

Az alábbiakban rövid tájékoztatást adunk alapítványunk 2001. évi tevékenységéről, de mindenekelőtt megköszönjük mindazok támogatását, akik az elmúlt évben személyi jövedelemadójuk 1%-át Alapítványunk részére ajánlották fel, illetve egyéb adományokat juttattak el hozzánk. 2001-ben adományokból 1.790.000 Ft, 1 % felajánlásokból 1.229.000 Ft, lekötött pénzeszközeink kamataiból 1.575.000 Ft bevételt könyvelhettünk el.

Működési költségeink (posta, bankköltség, könyvelés, egyéb) 724.000 Ft-ot tettek ki, s ezen kívül 800.000 Ft-ot Kazinczy utcai ingatlanunk, a Bertalan-ház felújítására fordítottunk. Támogatásként az elmúlt évben jelentős összeget, 2.797.000 Ft-ot fizettünk ki, ennek megoszlása a következő:

- 615 ezer forint ösztöndíj 9 gimnáziumi tanuló részére
- 163 ezer forint gimnáziumi kulturális események támogatására (irodalmi verseny, színjátszókör, nagyenyedi testvérkapcsolat)
- 70 ezer forint gimnáziumi sportrendezvényekre (Sipos György és Szabó Károly emlékversenyek)
- 198 ezer forint dr. Bertalan Imre teológiai előadásának támogatására
- 900 ezer forint a Pataki Diákok Szövetségének támogatására (Pataki Diák Hírlevél, www.padisz.hu honlap, Pataki Diák Emléknapja)
- 800 ezer forint A pataki diákvilág anekdotakincse IV. kötet kiadására

Az Alapítvány összes vagyona 2001. december 31-én 47.651.000 Ft volt, amely tartalmazza pénzeszközeinket és ingatlanjainkat is.

Összességében úgy ítéljük meg, hogy sikeres évet tudhatunk magunk mögött, számos hagyományt folytattunk, új kezdeményezéseket indítottunk útjára, és tavaly kitűzött célunk megvalósítása felé

haladunk, összefogottabb, **szervezettebb lett az öregdiák társadalom**, Kollégiumunk erősödő támasza. Ingatlanunkat, a **Bertalan-házat** a Pataki Diákok Szövetsége rendelkezésére bocsátottuk, ahol állami támogatással szálláshelyek kerültek kialakításra, s a termei a jövőben ifjúsági rendezvények céljára is hasznosíthatók. További felvilágosításért szíveskedjeteK a PADISZ-hoz fordulni. Nagy eredmény, hogy sokévi halasztás után a kuratórium egyhangúan elfogadta a **támogatási irányelveket**. E szerint három stratégiaileg fontos támogatandó területet emeltünk ki: az öregdiák mozgalmat, az informatikai fejlesztések területét és a tanári, nevelői kar megerősítését, helyzetének javítását. Mindhárom terület hosszú távon meghatározó szerepet fog játszani a Kollégium jövőjének alakulásában.

Ezek mellett szándékunkban áll további – a korábbinál jelentősebb összegű – **ösztöndíj alapítása** és odaítélése mind a Teológia, mind a Gimnázium mind pedig a Tudományos Gyűjtemények tanulói, oktatói, dolgozói számára. Ezek várhatóan a 2002-es évben indulnak újtukra s természetesen továbbra is folyósítjuk a már bevált ösztöndíjakat, amennyiben arra érdemes személyeket találunk.

A személyi jövedelemadó 1 %-ának felajánlása

Kérünk Benneteket, hogy amennyiben lehetőségetek van rá, és egyetértetek az általunk kitzűzött feladatokkal, célokkal, támogatásátok a **Sárospataki Református Kollégium Alapítványt** a személyi jövedelemadó 1%-ának részünkre történő felajánlásával (**adószámunk: 19070520-1-05**). A fentiek mellett továbbra is várjuk támogatásokat, amelyet a következő számlaszámra bármikor eljuttathattok hozzánk: **MKB 10300002-20397630-00003285** (a szokásos csekket a következő Hírlevélben megtalálhatjátok.) Támogatásokat előre is köszönjük.

Baráti üdvözléttel:
Lőrincz Szabolcs, a Kuratórium elnöke

Hirek az Alma Materből

Kedves Pataki Diákok! Öregdiákok! Patakot szerető Barátaink!

A Sárospataki Reformatus Kollégium Gimnáziumának Alapítványa köszöni mindazok támogatását, akik az elmúlt évben személyi jövedelemadójuk 1 %-át iskolánk Alapítványának ajánlották fel. Az Alapítvány a számlájára érkezett adományokat a gimnáziumi tanulók támogatására, számítógépparkunk korszerűsítésére, egyéb fejlesztésekre használta fel.

Kérünk Benneteket, ha egyetértetek e célokkal, továbbra is támogassátok az Alma Matert személyi jövedelemadótok 1 %-val. A Sárospataki Reformatus Kollégium Gimnáziuma Alapítványának adószáma: 18421356-1-05.

Öregdiák találkozó

A Sárospataki Reformatus Kollégium Gimnáziuma 2002. június 30-án (vasárnap) tartja hagyományos Öregdiák találkozóját.

Program:

10.00 - Istentisztelet a reformatus templomban

11.00 - Öregdiák találkozó a Kollégium imatermében

13.00 - Ebéd (előzetes jelentkezés alapján a Mudrány étteremben)

Információ /jelentkezés: Bódi Gézáné tanárnő

Telefon: 06-47-311-039

Diákszínjátszók a Református Gimnáziumban

Immár ötödik esztendeje működik - újra - diákszínjátszó kör a Sárospataki Református Kollégium Gimnáziuma falai között. Életre keltője Dr. Lénárt Attila igazgató úr. A „szintársulat” évek óta bemutat a világ- és magyar irodalom remekei közül egy-egy színdarabot, zenés vagy drámai produkciót, remélve, hogy előadásaikkal gazdagítják az Alma Mater hagyományait, öregbítik iskolánk hírnevét, s egyben örömet, élményt szereznek a nézőknek is. *József, az álomlátó*-t követte az *Állatfarm*, a *Képzelt riport*, *Rómeó és Júlia*, s az idei tanévben, 2002. február 16-an V. Hugo-Schönberg-Boubhil-Miklós Tibor: *Nyomorultak* c. rockoperáját mutatták be a sárospataki Művelődés Háza színháztermében. Több mint 180 óra gyakorlás, próba van e lelkes csapat mögött. Megértete! A maguk elé tűzött célt maradéktalanul teljesítették: egy lebilincselő színházi este után, az irodalmi mű által közvetített értékekkel gazdagodva távozott az előadásról a közönség. Ezt az érzést tovább fokozta a hallgatókban az utolsó jelenet üzenete: **„Ők már tudják, hogy szeretni egy másik embert, annyit jelent mindenkor, hogy Isten bennünk él!”** - hallhattuk a szereplők közös énekében. S ezt az üzenetet turnéjuk során tizenöt városba – a Zemplén Televízió jóvoltából ki tudja hány otthonba - viszik el diákjaink. - Gratulálunk!

Szatmáriné Tóth -Pál Ildikó
igazgatóhelyettes

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS a Zempléni Múzsza c. folyóiratra

A Zempléni Múzsza a zempléni régió negyedévente megjelenő társadalomtudományi és kulturális folyóirata. 2001-ben indult, eddig négy száma jelent meg. A lap tavalyi évfolyamában az *esszéit, tanulmányt* közlő szerzők között található Balázs Károly, Beke Pál, ifj. Bertha Zoltán, Bolvári-Takács Gábor, Bolvári Zoltán, Erdős Tamás, Farkas László, Földházi István, Jakab István, Komáromy Sándor, Koncz Gábor, Koncz Sándor, Kőháti Zsolt, Laár Tibor, Stumpf István, Szathmáry Béla, Szentirmai László, Vitányi Iván.

A *Művészportré* rovatban bemutattuk Béres Ferencet, Czinke Ferencet, Bertha Zoltánt, Urbán Györgyöt.

A *Szépirodalmi* rovatba verset, novellát írt Balipap Ferenc, Cseh Károly, E. Kovács Kálmán, Finta Éva, Halászi Aladár, Király Zoltán, Kisgyörgy Károly, Kondor Ilona, Korzenszky Richárd, Kurucz Gyula, Lakó János, Martinák János, Nagy György András, Pásztor Attila, T. Nagy József, Takács Béla, Tóth-Máthé Miklós, Tusnády László, Zsirai László.

Az *Archívum* rovatban történeti érdekességeket, levéltári dokumentumokat, a *Szemle* rovatban recenziókat, emlékcikkekkel tettünk közzé.

A folyóirat előfizetési díja egy évre 1000,- Ft, egy szám ára 250,- Ft. Előfizethető a kiadóban (3950 Sárospatak, Kazinczy út 23., csekk kérhető a 47-314-714 telefonszámon), kapható a sárospataki könyvesboltokban, valamint Budapesten az Írók Boltjában, az Osiris Könyvesházban és a Magyar Kultúra Alapítványnál.

TISZTELT ADÓFIZETŐK! KEDVES SPORTBARÁTOK!

A **“Sárospatak Testnevelési és Sportmúzeumaért”** Alapítvány Kuratóriuma hálásan megköszöni az elmúlt évben számunkra adományozott 1 % támogatásaikat. Egyúttal tisztelettel kéri a sportszeretők táborát, főleg volt pataki diákokat, sportolókat, hogy **személyi jövedelemadójuk 1 %-ának felajánlásával segítsék elő egy Sportmúzeum létrehozását**, a múlt sportértékeinek megmentését. Támogatásaikat előre is köszönjük! Adószámunk: 18425707-1-05

Diáktársak, figyelem!

Megjelent **A pataki diákvilág anekdotakincse** IV. kötete, benne 51 szerző 172 anekdotája, 1900-tól 1990-ig.

A kötet ára 750,- Ft,

megvásárolható Sárospatakon a könyvesboltokban, valamint a PADISZ irodájában (Sárospatak, Kazinczy út 27.),

megrendelhető a PADISZ postacímén (3950 Sárospatak, Pf. 186.), vagy telefonon (47-511-490, Jurkó Andrea irodavezető),

előfizethető a Hírlevélhez mellékelt csekken, a kötet árának - több példány esetén a 750,- Ft többszörösének - befizetésével. Kérjük a feladó rovatot olvashatóan kitölteni! A pénz beérkezése után azonnal postázzuk a kötetet a kért példényszámban, postaköltséget nem számítunk fel.

Jó szórakozást kívánunk!

Pataki Diák A Pataki Diákok Szövetsége hírlevele.

II. évfolyam 1. szám, 2002. február.

Megjelenik évente háromszor. Szerkesztőség:

3950 Sárospatak, Rákóczi út 1.

Szerkesztőbizottság: Bolvári-Takács Gábor (elnök), Laczkó Gabriella (felelős szerkesztő), Szatmáriné Tóth-Pál Ildikó (szerkesztő).

A kiadásért felel a PADISZ ügyvezető elnöke.

Lapnyilvántartási szám: 2.2.4/556/2001.

Nyomdai előkészítés: Csetneki József.

Készült a Sárospataki Nyomdában.

A hírlevél megjelenését a Sárospataki Református Kollégium Alapítvány támogatja.